

Naša anketa

Dňa 8. mája sa udial obrovský prevrat v oficiálnom názore na to, kto je skutočným viníkom za rozpútanie 2. sv. vojny. Nemecký minister zahraničia Heiko Maas a riaditeľ Inštitútu súčasných dejín Andreas Wiersching v novinách Der Spiegel nazvali nacistický režim Tretej ríše za jediný zodpovedný za rozpútanie 2. sv. vojny. Podotkli k tomu, že „do neba volajúce pokusy prepísať dejiny“ nútia vyjasniť si postoj štátu.

Myslíte si, že náš štát je natoľko férový a zásadový, aby všetkým falzifikátorom a prepisovačom dejín protifašistického odboja už konečne poriadne treskol po paprčiach?

Tibor Baláž, predseda ZO SZPB, Nitra – Dolné mesto: – To sa malo už udiť hneď po roku 1989.

Milan Malček, podpredseda ObLV SZPB, Rožňava: – Karta sa asi začína obracať, keď aj títo dvaja oficiálne priznali kto bol zodpovedný za rozpútanie 2. svetovej vojny.

Osobne si myslím, že toto priznanie bude mať dohru v štvavej kampani proti nim. Domáce, ale i zahraničné médiá im určite dajú najavo, že sa neoplatí vyťahovať na svetlo zločiny, ktorých sa dopustili ich predkovia.

Dušan Janek, člen SZPB, Nitra: – V prvom rade sa Nemci, tak ako Maďari, vždy snažili prepisovať dejiny.

Je jasné, kto začal vojnu, ale je aj jasné, že k jej vzniku bola nutná inšpirácia, doktrína, no tie vznikli dávno pred ňou. Eugenika, rasová hygiena, antisemitizmus, sa netýkali zďaleka len Nemcov, materiálna paranoja, to všetko iba posilnilo nacistickú ideológiu. Nacisti iba využili príležitosť dostať sa k moci prostredníctvom negatívnych sociálnych faktorov.

Jozef Petrás, predseda ObLV SZPB, Trnava: – Od väčšiny našich politikov a zákonodarcov nemôžeme očakávať pravdivé, objektívne zhodnotenie

(Pokračovanie na str. 3)

Perlička

Prechádzka po náhrobkoch

Väčšina z nás by zrejme prešiel mráz po chrbte pri predstave, že by mal chodiť po náhrobných kameňoch zosnulých. Žiaľ, mnohí sme to už nevedomky urobili.

Krásna prechádzka po čarokrásnej Prahe sa predsa nezaobíde ani bez obhliadky svetoznámeho Václavského námestia a centra. A pritom práve tamojšia dlažba pozostáva zo stoviek kusov rozrezaných židovských náhrobných kameňov. Ak sa bližšie zapozoráte, tak zistíte, že mnohé kocky, ktorými sú námestie a ulice vyložené, sú z lešteného mramoru.

Židovská obec v Prahe v rámci čiastočnej rekonštrukcie námestia dostane stovky kusov dlažbových kociek, ktoré boli pôvodne náhrobnými kameňmi zosnulých zrejme z cintorína v Údiciach pri Chomutove a ďalších miest. Židovská obec dlhodobo upozorňuje, že dlažba na Václavskom námestí a na uliciach Na příkopě a 28. října sú v skutočnosti rozrezané náhrobky.

Mesto Praha momentálne nie je schopné celú dlažbu vymeniť. Jeho konšeli sa ale so židovskou obcou dohodli, že pri výkopových a rekonštrukčných prácach, budú demontované kocky bezplatne odovzdané Židovskej obci v Prahe. Momentálne práce prebiehajú a židovská obec avizuje, že sa našlo 500 kociek lešteného mramoru a 50 kameňov s nápismi. Tie prevezú na Starý židovský cintorín na Žižkove, kde ich uložia do depozitu.

A. Milkundová, zdroj: idnes.cz, novinky.cz, ct24.com

Tichá spomienka na Háji-Nicovô

8. mája 2020 sa v tunajšom Areáli piety mali konať mohutné celoštátne oslavy 75. výročia Dňa víťazstva nad fašizmom. Namiesto toho sa tu kvôli pandémie koronavírusu konala len tichá spomienka venovaná pamiatke vojakov a všetkých bojovníkov, ktorí padli za našu slobodu v boji s nemeckým fašizmom a nacizmom.

Zúčastnili sa jej delegácie MsÚ v L. Mikuláši vedenej poslancom NR SR a primátorom Jánom Blcháčom, SZPB vedenej predsedom Pavlom Sečkárom, Oblastného výboru SZPB L. Mikuláš vedenej plk. v.v. Jánom Martinkom, Akadémie OS gen. M.R. Štefánika v L. Mikuláši vedenej rektorom Jozefom Putterom a Klubu vojenských výsadkárov SR na čele s prezidentom pplk. v.v. Viktorom Puchoňom.

Spomienka sa konala pred príchodom troch najvyšších ústavných činiteľov a ich sprievodu.

Uctili sme si aj pamiatku príslušníkov Červenej armády podieľajúcej sa na oslobodzovaní mesta pri ich pamätníku na Námestí osloboditeľov. Na oboch pietnych miestach sa tichej spomienky zúčastnila i delegácia veľ-

yslanectva RF vedená 1. tajomníkom Igorom Samoškinom.

Hoci chápeme snahy o vyvážené posudzovanie podielu spojencov na oslobodzovaní Československa (Slovenska), v našich zemepisných končinách je potrebné predovšetkým uvádzať skutočnosť, že sloboda prišla z východu a priniesli ju Červená armáda, spoločne s ňou rumunská armáda v zostave 2. UF a 1. časť v ZSSR v zostave 4. UF. Tieto skutočnosti je potrebné zo strany SZPB pripomínať nielen mládeži, ale i všetkým občanom.

Ján Martinko, foto Jozef Ťažký

O 75 sviečkach
5. časť postrehov o omyloch RTVS

Na záver sme si mohli pozrieť tri posledné príspevky (od 6. mája), pričom 75. časť bola bilančná, ktorou RTVS vyjadril vďaka autorovi projektu i jeho redaktorom.

Áno, tento tvorivý nápad je treba oceniť, žiaľ, seriál má v sebe toľko chýb, žeby nebolo dobré, aby si ho v plnej miere osvojila naša spoločnosť. Veď napríklad v príspevku zo 7. mája: Geopolitické zmeny, ktoré priniesla vojna moderátor hneď na začiatku uviedol ďalší z radu údajov o obetiach 2. sv. vojny. Tentoraz znížil hor-

nú hranicu 80 miliónov o 10 miliónov. „Podľa odhadov si vojna vyžiadala 50–70 miliónov obetí.“

V komentári pod obraz ženský hlas akože nadviazal na historika Martina Poscha a použil obohranú formuláciu, že „Sovietsky zväz si nárokoval vplyv v krajinách, ktoré oslobodila jeho armáda“. Chcel tým RTVS povedať, že západní spojenci si tento vplyv na nimi oslobodenom území neuplatnili? A že ho v Nemecku nemajú dodnes? Aj s použitím atómovej munície?

Bola tu aj zmienka o tom, že ZSSR po vojne „zasahoval do volieb“ v krajinách strednej a východnej Európy. Ak by toto povedal študent o voľbách v ČR v roku 1946, myslím, žeby okamžite vyletel zo skúšky.

(Pokračovanie na str. 3)

Pripravuje sa rezolúcia k 75. výročiu Víťazstva

Spoločenstvo nezávislých štátov, Čína a rad ďalších členských štátov OSN pripravuje rezolúciu VZ OSN, venovanú 75. výročiu Víťazstva, oznámil ruský minister zahraničia Sergej Lavrov.

„Na jeseň bude ľudstvo sláviť 75. výročie ukončenia

2. svetovej vojny a 75. výročie založenia OSN. V tejto súvislosti je pripravovaná rezolúcia VZ OSN, venovaná 75. výročiu Víťazstva, spoluautormi ktorej sa stali štáty SNŠ, Čínska ľudová republika a rad ďalších členských štátov OSN,“ povedal.

Podľa ria.ru, 13. 5. 2020

Putin: odsúdte Mníchov!

Ruský prezident urobil krok, na ktorý sa doposiaľ neodvážila ani česká a ani slovenská diplomacia. Vyzval Západ, aby odsúdil Mníchovské sprisahanie a rozdelenie Česko-

slovenska. Vyhlásil to v rozhovore pre film Andreja Kondrašova „Vojna za pamiatku“ pre televíziu Rossija 1.

„Však pozrite sa, čo sa vtedy udialo. Je to sprisahanie, tajná časť. Na-

písaná, nenapísaná, no v dokumentoch je všetko. Aj Sovietsky zväz na konci 80-tych rokov odsúdil tajnú časť paktu Molotov-Ribbentrop. Takže prečo dnes naši kolegovia neurobia to isté – neodsúdia toto rozdelenie Československa?“ –r–

Je NATO v agónii?

Člen výboru Rady federácie pre obranu RF Franc Klincevič sa v éteri „NSN“ rozhorčil nad vyjadrením generálneho tajomníka NATO Jensa Stoltenberga o Rusku a Číne a povedal, že aliancia je v agónii.

Stoltenberg predtým vyhlásil, že Moskva a Peking akoby šíria klamnú informáciu na rast vplyvu medzi členskými štátmi NATO a EÚ v podmienkach pandémie koronavírusu.

Ruský senátor sa posťažoval, že politik takej úrovne robí až také nepremyslené a nedôveryhodné vyhlásenia, ktoré sú z po-

lovice založené na nedôveryhodnej informácii a z druhej na údajoch „nie celkom zdravých ľudí“.

„Toto všetko sú elementy psychologického nátlaku v informačnej vojne, ktorú proti nám vedú už dávno. Najlepšou formou obrany je útok. Ak činiteľ takej medzinárodnej úrovne robí arogantné, hlučné vyhláse-

nia, hraničiace so stratou diplomatických vzťahov medzi štátmi, ničím to nepotvrdiac, to je už šialenstvo v agónii, ktorú oni dnes prežívajú. Títo ľudia žijú v klamstve,“ povedal Klincevič.

Podľa ria.ru, 15. 5. 2020

Rusko sa „podakovalo“ Estónsku za diskusiu o Hitlerovi a Stalinovi v OSN

Zasadnutie BR OSN, zvolané Estónskom, ukázalo, že ideu o spoločnej zodpovednosti Nemecka a ZSSR za rozpútanie 2. sv. vojny podporuje zjavná menšina, vyhlásil zástupca stá-leho predstaviteľa RF pri OSN Dmitrij Poljanskij.

Niektorí vystupujúci sa v piatok 8. mája pokúšali urobiť zodpovedným za rozpútanie 2. sv. vojny nielen nacistické Nemecko, ale aj ZSSR.

Zasadnutie sa konalo vo „for-

máte Arria“ a zúčastnili sa ho predstavitelia 65 štátov, približne 50 z nich boli ministri zahraničia. O pokus zvaliť na ZSSR zodpovednosť za vojnu sa pokúsilo len niekoľko štátov – konkrétne

Ukrajina, Poľsko a niektorí predstavitelia Pobaltska. Iniciátorom zasadnutia bolo Estónsko.

Poljanskij sa Estónsku podakoval za iniciatívu, ktorá „ukázala, že tí, ktorí si ctia pamäť o nacistických kolaborantoch a propagujú ideu o spoločnej zodpovednosti Hitlera a Stalina za rozpútanie 2. sv. vojny, sú v absolútnej menšine“.

Podľa vz.ru, 10. 5. 2020

NATO vyzýva Rusko...

...aby sa zúčastnilo na aktualizácii Viedenského dokumentu o opatreniach na budovanie dôvery a bezpečnosti a zníženia hrozby vzniku vojenských konfliktov v regióne štátov OBSE. Vyhlásil to v Bruseli predseda vojenského výboru aliancie Stuart Peach, v súvislosti s výsledkami májového rokovania náčelníkov generálnych štábov.

„Vyzývame Rusko, aby sa zúčastnilo prác na

modernizácii Viedenského dokumentu, aby bolo viac priezračnosti,“ povedal.

Minulý rok na začiatku decembra minister zahraničia Ruska S. Lavrov počas zasadnutia Ministerskej rady OBSE v Bratislave vyhlásil, že nemá zmysel modernizovať tento dokument, keďže západné krajiny uskutočňujú voči Rusku „politiku agresívneho zadržovania“. Zdôraznil pri tom, že OBSE by mala skôr prijať aktívnejšie opatrenia na boj proti hrozbám, akými sú terorizmus a obchodovanie s drogami.

- r -

Ukrajinský poslanec Renat Kuzmin: „Ešte si neuvedomujete, že na Ukrajine sa obnovuje fašizmus?“

Viacerí ukrajinskí analytici a média poukazujú na to, že ani zahraničná, ani vnútorná politika Kyjeva sa s novým prezidentom vôbec nezmenili. Podotýkajú, že pre súčasné vedenie krajiny „dekomunizácia“, „desovietizácia“ a „odstrihnutie sa“ od spoločnej minulosti s Ruskom je prednejšia ako odmietnutie banderovských a neonacistických ideálov.

„Na Ukrajine orgány právnej ochrany skôr zatknú človeka s červenou sovietskou zástavou ako podliaka s nacistickou svastikou,“ vyhlásil poslanec Najvyššej rady Ukrajiny za stranu „Opozičná platforma – Za život“ Renat Kuzmin v relácii domácej televíznej stanice „NewsOne“.

„V podobnom duchu pracuje aj polícia a prokuratúra. Obyva-

teľa Odesy, ktorý vyvesil červenú zástavu počas sviatku 1. mája strčia do basy, ale toho, kto hajluje a má na chrbte fašistickú svastiku, nik nepotrestá,“ podčiarkol Renat Kuzmin.

„Pre nich ukrajinskí esesáci z divízie SS „Haličina,“ nie sú členmi zločineckej nacistickej organizácie SS, odsúdenej Norimberským tribunálom, ale hr-

dinovia ukrajinského ľudu! Ale to, že zabíjali civilistov na hitlerovcami okupovaných územiach, pre niektorých to vôbec nie je zločin, ale hrdinský čin skutočných vlastencov.

„A toto všetko sa odohráva v krajine, v ktorej sa prezident – Žid fotografuje pri hrobe svojho starého otca, dôstojníka Červej armády... Ešte si neuvedomujete, že na Ukrajine sa obnovuje fašizmus? Ani to, že „Sluhovia ľudu“ by si už dávno mali zbalil' veci a odísť?“ pýta sa ukrajinský opozičný poslanec.

HSP, 11. 5. 2020 (krátené)

V Rusku zbadali náznaky 3. sv. vojny

Dnešná situácia vo svete pripomína tie, ktoré vznikli pred oboma svetovými vojnami, vyhlásili 14. mája účastníci medzinárodného diskusného klubu „Valdaj“ počas online debaty.

Celkovo experti narátali desať príznakov toho, že svet sa blíži ku katastrofe. Patria medzi ne situácie, kedy OSN, WHO, NATO a ďalšie mechanizmy nefungujú tak, ako by mali a časť začína miznúť. Presne takto prestala hrať svoju úlohu Spoločnosť národov pred 2. sv. vojnou.

Svetový systém „sa norí do sta-

vu anarchie“, všetci hráči sa riadia vlastným chápaním bezpečnosti a pandémie sa stala katalyzátorom procesu rozkladu starého sveta.

Záchrana sveta je podľa expertov skomplikovaná hneď niekoľkými faktormi. ...neexistujú ani krajiny, ani osoby, ktoré by sa uchádzali o jednoznačné líderstvo vo svete. Vodcovské ambície USA a Číny

zoslabli. Pritom potenciál eskalácie konfliktov medzi Washingtonom a Pekingom je omnoho vyšší, ako bol predtým medzi ZSSR a USA.

Je zaujímavé, že účastníci debaty sa domnievajú, že práve Európa sa ocitla v najnevýhodnejšej situácii a zostane v hlbokkej kríze dokonca aj po skončení pandémie. A Rusku je pridelená úloha „pri vytyčovaní kontúr nového svetového poriadku“.

Podľa novarepublika.cz, 16. 5. 2020

Čo píšú iní

■ Čo vyhlásil maltský veľvyslanec?

Maltský veľvyslanec pre Fínsko Michael Zammit Tabona musel rezignovať na svoju funkciu po tom, ako na sociálnych sieťach povedal, že nemecká kancelárka Angela Merkelová „naplnila Hitlerov sen“ ovládať Európu.

„Pred 75 rokmi sme zastavili Hitlera. Kto teraz zastaví Angelu Merkelovú? Ona naplnila Hitlerov sen! Ovládať Európu,“ napísal ambasádor Malty na facebooku.

Tabona svoj príspevok nijako nekomentoval. O tom, čo ním vlastne myslel, sa dá len špekulovať. Svobodnenoviny.eu, 15. 5. 2020 (výňatok)

■ Odstránenie Konevovho pamätníka je hnusné

Je to hnusný a cynický krok vyhlásil podpredseda Poslaneckej snemovne Parlamentu ČR Vojtech Filip.

Pripomenul slová primátora Prahy z roku 1945 Petra Zenkla, ktorý vyzdvihol „obetavosť sovietskych vojakov“ a hovoril, že mesto „bolo vytrhnuté z pazúrov nacistov predovšetkým hrdinskou Červenou armádou“.

Podľa vz.ru, 15. 5. 2020

■ Slovensko vysvetlilo odvolanie veľvyslancu

Podľa RIA Novosti Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí SR odvolalo z funkcie veľvyslancu v Bielorusku Jozefa Migaša, pretože údajne porušil základné princípy komunikácie s nadriadeným orgánom, keď s ním neprerokoval svoju účasť na oslavách 9. mája v Minsku.

MZVaEZ sa o tom vraj dozvedelo z médií a vníma to ako vyjadrenie politického postoja voči novej vláde SR, mal uviesť RIA Novosti tlačový tajomník Juraj Tomaga.

„Veľvyslanec Slovenska v Bielorusku Jozef Migaš požiadal o uvoľnenie z funkcie. MZVaEZ SR však zároveň kategoricky odmieta tvrdenia pána Migaša o tendenčnej kampani voči jeho osobe. Veľvyslanec narušil základné... a vopred si neodkonzultoval svoju účasť na oslavách ukončenia druhej svetovej vojny (v Európe) v Minsku,“ hovorí sa v komentári tlačovej služby MZVaEZ SR, ktoré bolo urobené špeciálne pre RIA Novosti. RIA Novosti ďalej uvádza, že noviny Denník N napísali, že Jozef Migaš oznámil svoje odstúpenie z funkcie po tom, ako „ho rozčúlili otázky (zo strany ministerstva) o tom, prečo išiel na Lukašenkove oslavy“.

„Ja som syn partizána a jednoznačný antifašista,“ citujú noviny J. Migaša.

Podľa ria.ru zo 14. 5. 2020

■ Nacista v Nesmrteľnom pluku

V tohtoročnom on-line podujatí Nesmrteľný pluk Andrej Šabanov zo Samary umiestnil na stránku fotografiu Adolfa Hitlera a podpísal ju menom Michail Alojzovič Jegerskij. Ruské orgány ho už zistili a tak sa „hrdina“ začal kajať. Tak isto zistili iných provokatérov z mesta Perm, Volgogradu i Uľjanovska. Jeden z nich uverejnil fotografiu ríšskeho vodcu SS Himmlera, no podpísal ho ako plukovník V. M. Alexejev. „Hrdina“ z Permi polícii povedal, že si chcel len zažartovať.

Vyšetrotelia tento čin kvalifikujú ako ospravedlnenie „zločinov nacistického režimu, stanovené Medzinárodným vojenským tribunálom v Norimbergu“.

Podľa ria.ru, 14. a 16. 5. 2020

■ Fašizmus vždy prichádzal a aj dnes prichádza odtiaľ...

Kto skutočne oslobodil Európu od fašizmu a kde sa aj dnes berie naozajstné nebezpečenstvo fašizmu, o tom hovoria podpredseda KSS Jalal Sulejman a predseda strany Hlas ľudu Peter Marček.

Sulejman: – Pekne opísal fašizmus až po jeho vrcholné štádium bulharský revolucionár a politik Juraj Dimitrov. Podľa neho fašizmus korení tam, kde sa nahromadili peniaze. V dnešnej dobe to je oligarchia a nadnárodné korporácie. Odtiaľ prichádza reálny fašizmus, všetky tie zlé veci, ktoré ste vymenovali.

Neoslobodili nás nejaké koalície antifašistických síl, ale konkrétna krajina, Sovietsky zväz, ktorého následníkom je Ruská federácia. Slobodu nám neprinesli zo západu, ale z východu – ba naopak, Západ nás zradil. O Mnichovskej zrade by mal vedieť každý Slováč, resp. „Čechoslovák“. Ak si neuvedomujeme tieto skutočnosti, potom je pre nás oslava tohto výročia iba formálnym aktom.

...ak hľadáme zdroj, odkiaľ dnes prichádzajú fašistické tendencie, ktoré môžeme pozorovať, tak jednoznačne od nadnárodných korporácií a oligarchie v každej jednej krajine. Zdroj je tam, kde sa koncentruje kapitál.

(Pokračovanie na str. 4)

Nemlčme pri výrokoch šéfa NATO

Generálny tajomník NATO Jens Stoltenberg „poskytol rozhovor ČT a vystúpil v ňom ako advokát tých pražských politikov, ktorí sa dopustili drzosti takmer neznámych rozmerov,“ uviedol na youtube.com Josef Skála, politik KSČM, novinár, podnikateľ a vysokoškolský pedagóg.

„Jensovi Stoltenbergovi tie sprostárny vôbec nevadia. On brojí proti domnelému nátlaku a zastrášovaniu ruskej justície. Také škandálne zasahovanie do vzťahu medzi Prahou a Moskvou sotva môže zostať bez odpovede. Nevieť ako u vás, pán Stoltenberg, ale v povojnovom Československu, a to už v rokoch 45, 6, 7, nehovoriac o neskoršom čase,

by si pre každého, kto by sa naozaj o vojne, o okupácii a o oslobodení otreľ iba z jedného percenta tak, ako vami obhajovaní pražskí komunálni politici, prišla naša vlastná justícia. Okamžite a veľmi rázne! Že tak nečiniť tá naša dnešná, to je jej nevábnu vizitkou a nie tej ruskej.

Vlasovci boli súčasťou formácií SS a nie Wehrmachtu. Tej istej

SS, ktorá bola označená za zločineckú organizáciu aj Norimberským tribunálom.

Lenže teraz vlasovcov vynáša do nebies aj pražský primátor a řeporyjský starosta im nechávajú stavať pomník, ktorého súčasťou je silueta sovietskeho tanku a helma nacistického agresora narazena na jeho vežu...

Vám, pán Stoltenberg, však musím položiť otázku. Je naozaj podpora tých, ktorí glorifikujú nacistické zverstvá už súčasťou oficiálnej politiky Severoatlantickej aliancie? Podľa youtube.com z 8. 5. 2020

Výzva amerického veterána

Biely dom tým, že vylučuje ZSSR zo zoznamu štátov, ktoré zvíťazili nad nacizmom v 2. sv. vojne, robí obrovskú chybu, ktorú musí napraviť, vyhlásil pre RIA Novosti americký veterán 94-ročný Frank Kohn.

Reagoval tým na informácie Bieleho domu v Instagrame a Twitteri, v ktorých boli za víťazov označení len USA a V. Británia a ZSSR nebol vôbec spomenutý.

„Je to hrubá chyba, ktorú treba napraviť, žiadať jej opravu musia adekvátne úrady. Dejiny sa nesmú prepisovať,“ povedal Kohn, ktorý 25. 4. 1945 zažil stretnutie amerických a sovietskych vojakov na Labe.

Uverejnená informácia podľa neho nevyjadruje „oficiálnu politiku USA“.

Frank Kohn taktiež uviedol, že ak sa v správe spomína V. Británia, potom treba hovoriť aj o vklade Ruska. Británia bola do víťazstva ZSSR pri Stalingrade v stratejovej pozícii a preto niet pochybností o tom, kto sa vložil do úspechu. Zároveň pripomenul úlohu ZSSR pri vylodení v Normandii.

Ministerstvo zahraničia RF už informovalo, že **Moskva mieni s oficiálnymi funkcionármi Washingtonu uskutočniť vážny rozhovor o falšovaní ním výsledkov rozdrvenia nacizmu a o úlohe ZSSR v 2. sv. vojne.** Podľa ria.ru, 12. 5. 2020

Ďalší úspech Marcela Maniaka z Popradu

Pri príležitosti 100. výročia ukončenia 1. svetovej vojny bol 11. novembra 2018 na cintoríne v Novej Lesnej odhalený pamätník jej obeťiam. Podľa prvotných zistení miestneho nadšena histórie Milana Nováka, malo byť na cintoríne v Novej Lesnej pochovaných 44 vojakov. Po ďalšom pátraní vo vojenskom archíve a na veľvyslanectvách viacerých krajín, bola táto informácia potvrdená.

Kto ale boli títo zomrelí 44 vojaci? Bádanie potvrdilo, že ide o vojakov siedmich národností z oboch bojujúcich strán.

Ako sa k nám dostali? Vo Vysokých Tatrách boli liečebné ústavy v rokoch 1914–1918 využívané najmä na liečenie zranených a chorých vojakov. Zdravotný stav niektorých bol natoľko vážny, že mnohí v liečebných ústavoch zomreli. A pretože tatrské osady nemali vlastné cintoríny, vojaci boli pochovávaní na cintorínoch podtatranských obcí.

Zistilo sa, že medzi pochovanými vojakmi boli okrem Slovákov a Čechov, aj Srbi, Chorváti, Poliaci, Maďari, Nemci a Rus (tu bolo zistené aj meno – Nikolaj Zabogin). To bolo všetko, viac sa

skupine miestnych nadšencov nepodarilo zistiť.

* * *

Tento prípad ma zaujal, ale keďže sa udalostiam 1. sv. vojny venujem iba okrajovo, nevenoval som mu ďalej pozornosť. Lenže koncom januára 2020 ma kontaktoval Milan Vdovjak, či by som im nevedel pomôcť pri identifikácii týchto padlých.

Prisľúbil som to a po dvoch mesiacov pátrania sa dostavili výsledky. Vo vojenskom archíve sa mi podarilo zistiť nielen to, v ktorom liečebnom ústave títo vojaci zomreli, ale aj to najdôležitejšie – ich mená! Po vyše 100 rokoch tak poznáme identitu vojakov, dátumy ich narodenia a smrti.

Takže okrem Slovákov ide o vojakov zo štátov bývalej Juhoslávie, Maďarska, Poľska, Rakúska, Rumunska a spomínaného Rusa. Uvediem aspoň zopár mien. Z vtedajšieho Uhorska boli slovenskej národnosti: Ján Bereš, Ján Bogó, Ján Cisár..., poľskej národnosti: Ján Abrahám, Ignác Smerecký, maďarskej národnosti: Ján Gyarmaty, Július Bencko, Ján Gozzenyi...

Mozaika našej nielen regionálnej histórie sa stále dopĺňa. Marcel Maniak

„Detská výhovorka“ Česka

Vysvetlenia českých úradov, že pamätník maršala Ivana Koneva nemá voči nim vzťah a že je samosprávnym vlastníctvom, sa dajú označiť za „detské“, vyhlásil minister zahraničia RF S. Lavrov.

„Vysvetlili nám, nie príliš do-
spelácky, že vláda Česka nemá
k tomu (odstráneniu) žiad-
ny vzťah, pretože pamätník je
vo vlastníctve tej samosprávy,
čiže toho starostu. Ja to pova-

žujem za trochu detské vysvetlenie, pretože povinnosť za udržanie pamätníka ležala na pleciach českého štátu. Navyše, do posledných čias, a to sme vedeli, a česká strana to potvrdzovala, pamätník bol registrovaný na MO ČR,“ vyhlásil Lavrov pre RBK. – r –

Na záver by som čitateľom prerozprával jednu múdrosť o tom, ako sa mladý indián pýta starého čo má robiť, aby v ňom nezvíťazilo zlo?

– Predstav si, že máš dvoch psov, zlého a dobrého. Ktorý z nich bude silnejší?

– ? ? ?

– Predsa ten, ktorého budeš viac kŕmiť!

No a rovnako je to aj s nami. Ak budeme viac kŕmiť falzifikátorov a nekompetentných, či objektívne dejiny si nectiacich redaktorov, taký budeme mať aj výsledok. Vladimír Mikunda

Podakovanie predsedu SZPB

Vážení funkcionári ObIV a výborov ZO SZPB, radoví členovia, priatelia. Ďakujem vám za zodpovedné konanie pri plnení opatrení vlády SR vo veci pandémie.

Ďakujem za plnenie pokynov ÚR SZPB, za trvalý styk so základnými organizáciami, za kladenie vencov na pamätne miesta bojov a obetí 2. sv. vojny. Verím, že ste využili čas aj na hlbšie poznávanie uznesení 17. zjazdu SZPB.

Prosím, spresnite si kalendáre svojich podujatí po uvoľnení opatrení vládou SR po ústupe pandémie.

Po rozhodnutí ÚR SZPB Vás budeme podľa situácie informovať o oslavách SNP.

Prajem Vám všetkým pevné zdravie a príjemné letné chvíle s rodinami a priateľmi.

Pavol Sečkář, v. r., 17. 5. 2020

Naša anketa

(Dokončenie zo str. 1)

oslobodenia Československa a porážky fašizmu. Prevažná väčšina z nich je nevzdelaných. Nevieť, ako mohli vyštudovať vysoké školy?!

Papagájujú to, čo im ich chlebobarcovia napíšu. Judášsky groš je im bližší, ako objektívna pravda a konkrétna historická skutočnosť. V ostatnom období sa stále viac presviedčam o tom, že by sa mal národ tak, ako to už niekoľkokrát urobil, prebudíť a strhnúť si putá.

Anna Hudáková, revízorka ZO SZPB, Kráľovský Chlmec: – Pred rokom by som tomu tvrdeniu aj uverila. Teraz mám pochybnosti, pretože častejšie sa uvádzajú ako naši osloboditelia aj Američania. Viem, že našu vlasť oslobodila Červená armáda, Rumunská kráľovská armáda a 1. čs. armádny zbor v ZSSR. Podobne sa falzifikuje aj naše SNP.

Milan Pova, podpredseda ZO SZPB, Lipt. Osada: – Slovenská vládna a reprezentačná garnitúra predsa svoj postoj voči zaoceánskym a západoeurópskym autorom koncepcie prepisovania dejín jasne deklarovala, a to 9. mája 2020 podpisom troch najvyšších slovenských ústavných činiteľov pod spoločné vyhlásenie, v ktorom zdôrazňujú potreby jednotnosti zahraničnej a európskej politiky SR s politikou EÚ a potrebu zotrvanie SR v EÚ a NATO.

Je to veľmi jemné vyjadrenie absolútnej neochoty súčasných vrcholných predstaviteľov SR klásť akékoľvek prekážky presadzovaniu západnej koncepcie prepisovaniu našich dejín.

Názory respondentov sa nemusia zhodovať s názorom redakcie a vydavateľa.

Prišla nám gratulácia z Moskvy

Vážení antifašistickí priatelia!

Blahoželám Vám k 75. výročiu oslobodenia Európy od nacizmu a víťazstva nad fašizmom.

Prajeme vám, aby ste si vždy pamätali tých, ktorí v máji 1945 priniesli národom Európy slobodu a mier.

V mene Zväzu vojnových veteránov RF Prof. Nikolaj Rojanov, KVN, podpredseda ZVVRF

MO RF odtajnilo archívy o oslobodení Prahy

Archívne materiály sa nachádzajú na stránke rezortu v časti „Posledný boj pred Víťazstvom“.

Ministerstvo zverejnilo bojové denníky, rozkazy a hlásenia o priebehu Pražskej útočnej operácii, ktoré Červená armáda uskutočnila od 6. do 11. mája 1945, aby zničila zoskupenie nemeckých vojsk v hlavnom meste ČSR.

Obyvatelia Prahy sami povstali proti nemeckej okupácii. Vyvesovali na uliciach národné zástavy a likvidovali smerníky v nemčine.

Na podporu povstania sa pohol 101. strelecký zbor, 42. a 5. gardová tanková brigáda, 70. gardová strelecká brigáda a aj 1. čs. tanková brigáda v ZSSR. Zo sovietskej strany sa teda do operácie zapojili vojská 1., 2. a 4. UF.

Boj o čs. hlavné mesto pokračoval celý 9. máj. Zdôrazňuje sa, že touto operáciou Červená armáda rozdrvila posledné zoskupenie Wehrmachtu na sovietsko-nemeckom fronte. Zajala 25 tisíc nemeckých vojakov a dôstojníkov, 265 tankov, 220 obrnených transportérov, 80 lietadiel a množstvo potravín, ktoré potom venovala Prahe a ďalším českým mestám. Podľa ria.ru, 8. 5. 2020

S čím je nespokojná ZO SZPB č. 1 v Brezne?

Pri všetkých úspechoch, ktoré sme dosiahli a na ktoré je naša organizácia hrdá, zaznela na februárovej členskej schôdzi azda až netradičná kritika. Žiaľ, doposiaľ nemohla byť z objektívnych príčin riešená.

Všetci prítomní sa totiž stotožnili s negatívnym názorom na formát členskej známky a prostredníctvom predsedu a členov predsedníctva OblV SZPB v Brezne požiadali, aby sa veľkosť člen-

skej známky upravila do pôvodného formátu. Zo zdôvodnenia vyplynulo, že terajšia známka je nedôstojná tomu, čo má predstavovať – symbol inštitúcie, vyjadrenie poslania Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov.

Členovia využili prítomnosť oblastného tajomníka Jána Šuleja a požiadali ho, aby túto nespokojnosť tlmočil na rokovaní Ústrednej rady SZPB.

Ingrid Poliaková

Ocenenie spolupráce s vojakmi

Na základe dlhoročnej spolupráce medzi oblastnou organizáciou SZPB v Rožňave a Gemersko-malohontským práporom radiačnej, chemickej a biologickej ochrany v Rožňave bola za dodržania hygienických opatrení vlády SR 7. mája 2020, v predvečer osláv 75. výročia víťazstva nad fašizmom, dekorovaná štandarda veliteľa VÚ 7945 pamätnou šerpou.

V miestnosti bojových tradícií štandardu útvaru dekoroval oblastný predseda SZPB pplk. v.v. Juraj Bernár v prítomnosti veliteľa útvaru pplk. Andreja Iliška a príslušníkov jeho štábu. Za SZPB boli na tejto slávnosti prítomní aj oblastný podpredseda Milan Malček s oblastnou tajomníčkou Máriou Žolnovou.

Vojaci rožňavského útvaru si toto vyjadrenie vďaka vyslúžili za svoj prínos pri organizovaní spoločných podujatí, vrátane pietnych akcií spojených s národnoslobodzovacím bojom proti fašizmu, za podporu a prehlbovanie výchovy občanov k vlasťenectvu, posilňovania branného

povedomia a zodpovednosti za obranu SR s dôrazom na mládež v regióne Gemeru.

Pred dekoráciou M. Malček uviedol, že tento symbolický

dar bude pripomínať historické dni spred 75 rokov, ktoré sú pre SZPB i OS SR symbolom slobody, pravdy, ale aj odsudzovania nezmyselnosti povyšovania sa jedných národov nad druhé. Veliteľ posádky pplk. O. Iliško sa poďakoval za dar a uviedol, že velenie útvaru si vysoko cení spoluprácu so SZPB a zaväzuje sa naďalej ju rozvíjať.

-MM-

Noční vlci na Dukle a vo Svidníku

„Noční vlci“ sa na ceste venovanej pamiatke hrdinom 2. sv. vojny zastavili 2. mája 2020 vo Svidníku a na Dukle, kde si uctili padlých československých a sovietskych vojakov, ktorí položili svoje životy za našu slobodu.

Vo Svidníku pri pamätníku sovietskej armády ich napriek súčasnej situácii čakali priaznivci od

malých detí až po dôchodcov, čo motorkári naozaj ocenili. Na pamätníku sovietskej armády vystúpil na požiadanie vedúceho „slovenského klubu nočných vlkov“ s príhovorom o histórii pomníka predseda OblV SZPB Jozef Rodák, ktorý prítomným porozprával zaujímavosti o mieste, kde sa zúčastnení v tento deň stretli.

Jozef Žižák

Čo píšú iní

(Pokračovanie zo str. 2)

Marček: – Genocída národov, to tu už dávno je. V 2. sv. vojne bola genocída so zbraňami, teraz je tu v inej podobe: plazivé ničenie všetkého normálneho. Je to extrémny liberalizmus, likvidácia tradičnej rodiny, LGBTI agenda a podobné veci. Snažia sa Európu zničiť záplavou utečencov, nanútiť nám kvóty.

Ale čo my máme s tým? My sme nikdy nikoho nekolonizovali, sami tu máme dôchodcov, ktorí nemajú dôstojné dôchodky, máme rodiny, ktoré ledva prežívajú z mesiaca na mesiac.

Všetko sa snažia zmeniť. Ešte aj z Cigánov robia Rómov. Včera tu bol Kmeťoband a ich šéf mi sám povedal: „Ja nie som žiadny Róm, ja som Cigán.“

Chcú zmeniť dejiny, našu národnosť, našu štátnosť. Ak sa proti tomu nepostavíme, tak tu čoskoro nebude Slovenská republika, slovenský jazyk, slovenské školstvo, slovenská kultúra, slovenský národ, ale nejaký hybrid národností.

HSP, 13. 5. 2020 (výňatok)

Popiera vláda oslobodenie v máji 1945?

Zatiaľ čo 8. mája traja najvyšší ústavní činitelia SR sverne navštívili pamätníky osloboditeľom, tesne predtým bolo podpísané vyhlásenie, ktoré môže mať pre slovenské hodnotenie konca 2. svetovej vojny zásadný význam.

I. Korčok, minister zahraničia Matovičovej vlády, podpísal spoločné vyhlásenie USA a deviatich krajín „novej Európy“... Na vyhlásení bolo paradoxné už to, že sa skončeniu vojny venovalo len okrajovo a vôbec nespomínalo oslobodenie Červenou armádou.

Pojem „oslobodenie“ sa v texte vôbec nevyskytol. Uviedlo sa len toto: „...ctíme si všetky obeť a všetkých vojakov, ktorí bojovali, aby porazili nacistické Nemecko a ukončili Holocaust.“ Text pokračoval výrok: „Zatiaľ čo máj 1945 priniesol Európe koniec 2. svetovej vojny, nepriniesol slobodu celej Európe. Stredná a východná časť kontinentu zostala pod vládou komunistických režimov takmer 50 rokov.“ Čiže namiesto pojmu „oslobodenie“ slová „nepriniesol slobodu“...

brankof.blog.pravda.sk, 11. 5. 2020

„Tí ale fašizmus neporazili“

Exsudca a líder strany Vlast' Štefan Harabin sa na Facebooku vyjadril ku dňu Víťazstva v 2. svetovej vojne.

Upozorňuje, že Akt bezpodmienečnej kapitulácie nacistického Nemecka bol podpísaný 8. mája pred polnocou v Berlíne a v Moskve v tento okamih kvôli časovému posunu bolo už 9. mája.

„Úplne zámerne som včera nereagoval na 8. máj. Tým pravým dátumom víťazstva nad fašizmom totiž nie je 8., ale 9. máj,“ píše na úvod politik. Zdôvodňuje to tým, že 8. máj presadzovali a presadzujú Anglosasi, ale tí fašizmus neporazili. „Fašizmus porazili Slovania na čele s Červenou armádou, v ktorej prevažnú časť tvorili ruskí vojaci. Či sa to niekomu páči alebo nie, oslobodila nás sovietska Červená armáda, to sú naši osloboditelia. Bez nich by fašizmus nikdy nebol porazený,“ poznamenal Harabin.

HSP, 10. 5. 2020 (výňatok)

Rusko obvinilo Spojené štáty...

...zo znižovania významu Sovietskeho zväzu pri porážke nacistického Nemecka v 2. sv. vojne.

Podľa agentúry AFP ruské ministerstvo zahraničia uviedlo, že Moskva sa usilovala o „seriózny rozhovor“ v tejto záležitosti s americkými partnermi. „Sme veľmi rozhorčení z pokusu o prekrucovanie vplyvu... rozhodujúceho prínosu našej krajiny,“ uviedlo ruské ministerstvo.

„Americkí predstavitelia nemajú odvahu ani vôľu vzdáť hold nepopierateľnej úlohe a obrovskému počtu obetí, ktoré utrpela Červená armáda a sovietsky ľud v mene celého ľudu,“ uviedlo ďalej ruské ministerstvo. Vyhlásenie USA označilo za „obzvlášť malicherné“ a vyzvalo Washington, aby z pamiatky na rok 1945 nevyrábal „nový problém pre bilaterálne vzťahy, ktoré už prechádzajú ťažkým obdobím“.

Cas.sk, 10. 5. 2020 (výňatok)

Jan Campbell: ...75 let – od konca a začiatku

Pokrytecká Európa od dnešného dňa podporená vyhlásením prezidenta Trumpa o tom, že USA a Veľká Británia oslobodili Európu od nacizmu, žiadnou zmienkou o ZSSR, sa snaží s pomocou miestnych politikov – provokatérov vymazať z ľudskej pamäti mladej generácie skutočnosť, že to bol ZSSR, ktorý zastavil holokaust.

Snaha vymazať z pamäte historický fakt znamená falšovať dejiny. Je to konanie proti zdravému rozumu a je to podobný priestupok, ako falšovať dokument o účtovníctve alebo ročnú uzávierku. Zjednodušene formulované: trestný čin.

Ceskenovinky1.eu, 10. 5. 2020 (výňatok)

(Pokračovanie na str. 11)

75. výročie Dňa víťazstva nad fašizmom v oblasti Trebišov

V Trebišove na mestskom cintoríne sme 7. mája vzdali hold 267 u nás pochovaným červenoarmejcom položením vencov k Pamätníku osloboditeľov.

Za štátnu správu bol prítomný prednosta OÚ Rastislav Petrovič a zástupca Július Hajdu, za samosprávu primátor Marek Čižmár a jeho zástupca Peter Duč, za OblV SZPB predseda Milan Urban a podpredseda Pavol Ferenc a za Políciu SR zástupcovia Jozef Matys a Ivan Il'ko.

Nechýbali tu tradičné vlajky a hymny SR a RF, ale z dôvodu ochrany pred pandémiou chýbal

špalier žiakov a študentov, ktorý tradične pri pietnych aktoch lemujú cestu k pamätníku.

Po básni Martiny Mištaničovej R. Petrovič pripomenul, že „...pred 75 rokmi pri oslobodzovaní Československa zahynulo 144 tisíc vojakov Červenej armády, 10 tisíc Rumunov, 3 700 príslušníkov 1. čs. arm. zboru v ZSSR, plus tisíce padlých a zavraždených v SNP...“

Spomenul Duklu a Dargovský priesmyk a vyslovil to podstatné, že „Nemecko najlepšie vie, ktorá armáda ho porazila.“

Pietne akty k 75. výr. oslobodenia vlasti sa uskutočnili aj v Sečovciach (za OblV SZPB sa zúčastnila predsedníčka ZO SZPB Marta Maková), v Kráľovskom Chlmcí (zúčastnil sa ich predseda ZO SZPB Július Ragán spolu s členmi výborov základných organizácií). V našej oblasti sa pietne akty konali v spolupráci s obecnými úrad-

mi v Bačkove, Dargove, Zemplínskej Teplici, Egreši, Veľatoch, Novosade, Michal'anoch,

Slovenskom Novom Meste a v Strede nad Bodrogom.

Milan Urban, predseda OblV SZPB Trebišov

V popredí sprievodu kráčajú predstavitelia OblV SZPB Trebišov.

Aj Galanta žila spomienkou

Tento rok sme si pripomenuli výročie konca 2. svetovej vojny vo veľmi komornej atmosfére.

Napriek plánom na obnovu pamätníka a jeho okolia, napriek tomu, že si pripomínáme významné, už 75. výročie jej konca v Európe, museli sme oslavovať takto, skromne.

OblV SZPB Galanta

Vpredu kráčajú (zľava) viceprimátor Galanty Miroslav Psota, oblastný predseda SZPB Jozef Janský a primátor Peter Paška.

Pri príležitosti osláv 75. výročia skončenia 2. svetovej vojny v Európe položili 7. 5. 2020 v Banskej Bystrici veniec pri pomníku padlých sovietskych a rumunských vojakov predseda SZPB Pavol Sečkář spoločne s asistentom koordinačného oddelenia kancelárie ÚR SZPB Jozefom Ťažkým. Pietneho aktu kladenia vencov sa zúčastnili predseda OblV SZPB v B. Bystrici Ján Páček s tajomníkom Štefanom Dubovickým a členovia oblastného predsedníctva Ján Žižko a Štefan Horváth.

OblV Banská Bystrica

Patronáty nad hrobmi hrdinov

V Detve si naša ZO SZPB 7. mája 2020 spolu s MsÚ, stranou SMER-SD a KSS v Detve, JDS a okresným úradom pripomenula 75. výročie víťazstva nad fašizmom v Európe.

Predstavitelia týchto strán a organizácií položili vence a kytice na počesť víťazstva nad fašizmom.

Potom sa predstavitelia ZO SZPB Detva a Mestského úradu Detva odobrali na miestny cintorín, kde

si uctili pamiatku poručíka Alexeja Vasilieviča Bacholdina, ktorý padol v SNP 22. 10. 1945 ako člen partizánskej brigády M. R. Štefánika. Naša ZO SZPB má nad jeho hrobom patronát.

Na druhý deň sa členovia nášho výboru a členovia Klubu komunistov Slovenska – OZ vybrali do hôr nad Detvou na Kochlačku, kde je hrob neznámeho vojaka Červenej armády, ktorý padol pri oslobodzovaní Detvy 12. 2. 1945.

Tento hrob je v dosť neprístupnom horskom prostredí a bol zanedbaný vplyvom času a poverenostných podmienok a preto si naša ZO SZPB vzala aj nad ním patronát a uviedla ho do dôstojného stavu.

Večná česť a sláva našim osloboditeľom, hrdinskej Červenej armáde. Július Feješ, predseda ZO SZPB Detva

Ďakujeme všetkým hrdinom

Pri príležitosti 75. výročia skončenia 2. sv. vojny v Európe a Dňa víťazstva nad fašizmom sme položili 8. mája 2020 kyticu kvetov pri pomníku obetí v obci Medzibrod.

Pietneho aktu sa zúčastnili starosta Pavol Svetlík s predsedom ZO SZPB Jánom Páekom a členmi výboru Jaroslavom Prašovským, Katarínou Chromekovou, Vierou Smolovou, Sylviou Tešínskou a Evou Plachou.

Spoločne sme vzdali úctu hrdinom 2. sv. vojny a zároveň sme sa poďakovali aj stovkám hrdinov z radov lekárov, sestier a zdravotníckeho personálu, ktorí v prvých radoch čelia novodobej pliaže a chránia nás ostatných. Česť ich statočnej a záslužnej práci. Všetkým ďakujeme. – JP –

V Bardejove si hrdinov uctili tichou spomienkou

Oslavy 75. výročia Dňa víťazstva nad fašizmom sú významnou udalosťou tohto roka. Pri Pamätníku vdaky sme si tento sviatok pripomenuli bez širokej verejnosti.

Položením venca so 75 ružami u nás vzdali hold osloboditeľom predstavitelia samosprávy a štátnej správy, SZPB, JDS a Únie žien Slovenska. Následne sme sa všetci presunuli do areálu pamiatky obetiam 2. sv. vojny v areáli holokaustu. Tu sa k prítomným postupne prihovorili primátor Boris Hanuščák, oblastný predseda SZPB Artem

Fecko a prednosta okresného úradu Miroslav Bujda. V ich vystúpeniach zaznelo, že ani prísne

hygienické opatrenia (ktoré boli aj tu dodržané) nemohli zabrániť, aby sme si nepripomenuli najtragickejšie udalosti celej histórie ľudstva. Takéto výročie nie je možné nechať bez povšimnutia. Tu nezáleží na pompézosti, dôležité je, aby toto výročie zostalo v srdciach ľudí.

V predvečer výročia sa všetci účastníci opäť stretli pri pamätníku vďaky. Postupným zapálením 75 sviečok účastníkmi v tvare „75“-ky a slovom „ĎAKUJEME“ opäť vyjadrili úctu tým, ktorí nám prinies-

li slobodu, hlavne Červenej armáde a 1. čs. armádnemu zboru v ZSSR, partizánom a všetkým tým, ktorí bojovali za túto slobodu a mnohí obetovali aj svoje životy.

Za túto, doposiaľ nevidanú akciu u nás, sa treba poďakovať mladej generácii, ktorá sa organizuje a začína svoju činnosť v novo tvoriacom sa Klube mladých priateľov SZPB pri oblastnom výbore v Bardejove. Touto ukážkou s prenosom cez drony, videli oslavy aj diváci mestskej televízie. Vasil' Hudák, snímka Marek Duleba

Žiaľ, pozabudlo sa na zástavy

Pietneho aktu k 75. výročiu Dňa víťazstva nad fašizmom so zúčastňom pri Pamätníku sovietskej armády vo Svidníku sa zúčastnili vedúci funkcionári ObV SZPB vo Svidníku, zástupcovia základných organizácií SZPB zo Svidníka, Stropkova, Brusnice...

Prítomných tu čakalo príjemné prekvapenie, keď na mieste pre vence stál drevený sviestnik so 75 kahancami a symbolickou číslom 75. Inicializátorom tejto myšlienky bol predseda ZO SZPB vo Svidníku M. Magulák, ktorý tento nápad aj sponzoroval.

Druhý pietny akt s položením vencov sa uskutočnil pri soche arm. gen. L. Svobodu, tretí pri pamätníku 1. čs. armádneho zboru v ZSSR na Dukle, kde sme položili vence vďaka k soche čs. vojaka.

Na záver sa zúčastneným členom SZPB poďakoval oblasť

ný predseda vo Svidníku Jozef Rodák, podľa ktorého sme usporiadali dôstojnú spomienku na padlých vojakov Červej armády a československého zboru.

Tieňom celého aktu vo Svidníku i na Dukle bolo, že nikde neviseli zástavy osloboditeľov a stožiare zivali prázdnotou. Správca pamätníkov VHÚ na to zrejme pozabudol. Žiaľ, jubilejné 75. výročie Dňa víťazstva na fašizmom sa už opakovať nebude.

Jozef Žižák

Dôstojné oslavy v Štúrove a v Kameníne

Oblasťný výbor SZPB v Nových Zámkoch v spolupráci s mestom Štúrovo, obcou Kamenín a vojenským múzeom v Pohronskom Rusku zorganizovali dôstojné oslavy, ktoré sa začali na cintoríne vojakov Červej armády v Štúrove.

Primátor Eugen Szabó privítal hostí z veľvyslanectva RF, tajomníka ÚR SZPB Viliama Longuera, oblasťného predsedu a tajomníka SZPB z N. Zámok Jozefa Maruniča a Alexandra Mezeia, členov Zväzu a zástupcov politických strán. Po položení vencov k soche Smútiacej matky zazneli symbolické salvy, ktoré vypálili členovia historickej skupiny z múzea v Pohronskom Rusku v dobových uniformách.

Po ukončení sa účastníci presunuli k pamätníku najväč-

Účastníci osláv v Kameníne.

Točnica: Nedajme si zotročiť presvedčenie!

Na miestnom cintoríne v maličkaj obci Točnica pri Cinobani odpočíva sovietsky seržant-hrdina F. V. Šelkopljajsov. Padol pri našom oslobodzovaní 19. januára 1945 v horách pri obci Točnica.

Jeho hrob má náhrobný kameň s mramorovou doskou. Nikdy tu nechýbajú kvety vďaka a sviečky spomienky.

Aj tohto 9. mája sme si boli v Točnici pripomenúť veľké víťazstvo nad fašizmom, na ktorom mal najväčšiu zásluhu ZSSR a jeho Červená

armáda. Z osobností tu boli bývalý veľvyslanec v Sankt-Peterburgu a občan Točnice Augustín Čisár, zástupca pridelenca obrany pri Veľvyslanectve RF v SR podplukovník Alexander Zádorožný a akademik Juraj Hraško, obyvateľ Točnice.

Starostka Jana Ivaničová privítala prítomných a poďakovala sa za prejavy úcty k hrdinovi. Vojaci a členovia KVH Krasnogvardejci – Andrej Resutík a Michal Sihelský držali pri hrobe čestnú stráž v dobových uniformách vojakov Červej armády.

Zazneli tu hymny SR a RF, tri výstrely na počesť nášho osloboditeľa a prelet troch lietadiel s trikolórou.

S príhovormi vystúpili A. Čisár, ktorý apeloval, že nesmieme zabudnúť na dejiny oslobodenia a víťazstva. A. Zádorožný sa poďakoval za úctu a udržiavanie pietneho miesta hrdinu a poznamenal, že nesmieme zabudnúť na žiadneho hrdinu, ktorý položil život pri porážke nacizmu. Akademik J. Hraško vyzval hlavne učiteľov, aby učili žiakov pravde o všetkých činoch a aby si nedali zotročiť svoje presvedčenie.

Na záver zaznela vojenská pieseň – Deň pábeďy.

Mária Švilkruhová

Vytvorme spomienkový most medzi generáciami

V Hanušovciach nad Topľou sa sprievod tvorený predstaviteľmi mesta, ZO SZPB, MsKS, FS Vargovčan s hlbokou úctou poklonil pri pamätníku SNP a vypočul si poetické slová zdôraznené zvukmi bojových striel a leteckých náletov.

Po nich primátor Štefan Straka zdôraznil vzácnosť našich slobodných dní, vykúpených krvou našich osloboditeľov spod fašizmu. Predsedníčka Helena Lipčáková oslovila najmä rodinných príslušníkov padlých, aby sme všetci zachovávali historickú pravdu o druhej svetovej vojne.

Slobodu nám vybojovala hrdinská Červená armáda, vrátane 1. čs. armádneho zboru v ZSSR, medzi ktorými boli aj občania Hanušoviec nad Topľou.

Spomedzi nich sa domov nevrátili Juraj Luščák, Dezider Haluška (padli v boji o Liptovský Mikuláš). Bývalí

partizáni: Jozef Krupa Marcinko (padol pri Ružomberku), Juraj Sabo-Zakutný (padol pri Smrečanoch). Štefan Sabo-Kačmár sa domov vrátil, ale keďže bol ranený do pravej ruky, stal sa invalidom.

Spomíname si aj na hrdinov, ktorí boje s nemeckými nacistami prežili: Andrej Sabo-Zakutný, Andrej Sabo-Babinčák, Vladimír Kováč, Michal Hanzo-Mitaľ, Ján Boglársky, Juraj Sabanoš, Andrej Poláček, Michal Čebra, Jozef Kopas a Ján Tešínsky.

Vytvorme spomienkový most medzi generáciami. Medzi tými, ktorí pomaly odchádzajú a tými, ktorí ešte len prichádzajú. Vychovávajme a učme našu mládež! Nemlčme! Aby nezabudla tak, ako nezabúdame my.

Pre nás bolo 75. výročie Dňa víťazstva nad fašizmom pamätne aj tým, že H. Lipčáková odovzdala členskú preukazy SZPB 10-tim novým členom ZO SZPB.

- HL -

Pri príležitosti 75. výročia ukončenia 2. sv. v Európe a oslobodenia našej vlasti sa členovia ZO SZPB v Kráľovskom Chlmcu zúčastnili pietneho aktu položením spomienkového venca na miestnom cintoríne. Uctili si pamiatku padlých vojakov a vyjadrili im vďaka za náš slobodný a pokojný život bez vojen.

V krátkom prihovore predseda ZO SZPB Július Ragán spomenul aj oslobodenie nášho mesta 26. novembra 1944.

Margaréta Arendášová, foto Olga Ragánová

Na Malom Slavíne sme neboli sami

Po roku na lúčke v lese nad Račou opäť viali pri pomníku dvom červenoarmejcom, ktorých tu pochovali v deň oslobodenia Bratislavy 4. apríla 1945, dve podobné zástavy – ruská a slovenská. A nielen to, to už na fotografiách nevidno, zahráli aj hymny oboch štátov. A potom slávne vojenské pesničky.

Iste, vzhľadom na pandémiu koronavírusu sa tu na rozdiel od iných výročí zišla iba hŕstka tradičných účastníkov tejto milnej slávnosti, ale na Oblasťnom výbore SZPB a vo vedení Klubu Nového slova sme si povedali, že predsa napriek tomu, čo sa dnes v celom svete deje, nemôžeme pri príležitosti 75. výročia oslobodenia nevyjsť na Malý Slavín. Veď už tam mnohí chodíme takmer tri desaťročia.

Tradičiu v apríli 1992 založili Milan Ftáčnik, Lýdia Lackovicová a ďalší z bratislavskej SDE. Po nich šafetou prevzala Mladá demokratická ľavica a keď tej dochádzal dych, KNS. Posledné roky sa na organizovaní podujatia podieľajú aj odbojáři a Veľvyslanectvo Ruskej federácie.

Pochopiteľne, ešte predtým sme ako každý rok priateľmi okolo pomníčku vyčistili, postrihali zelený plot, položili k nemu kytičku červených karafiátov so slovensko-ruskou trikolórou. Dokonca vari prvýkrát od vypuknutia nálezky COVID-19 sme si vypočuli aj pekny príhovor od predsedu KNS profesora Jozefa Lyšeho.

Aby som nezabudol, tí dvaja padli sa volali Ivan Gorjunov a Nikolaj Fimuškin. Mená oboch

Veľakrát vyjadrená vďaka

Členovia ZO SZPB č. 2 v Brezne si pripomenuli pamiatku tých, ktorí obetovali svoje životy v boji proti tyranii a zlobe, za oslobodenie spod fašizmu.

Postupne položili kvety k Ruži oslobodenia na námestí, potom na Novom cintoríne francúzskej partizánke Alžbete Bláhavej, sovietskym letcom, ktorí havarovali počas pristávania 13. októbra 1944 na nedostavanom letisku Rohožná, a nakoniec vzdali hold pri symbolickom hrobe 290 rumunských vojakov za ich obeť pri oslobodzovaní Brezna v januári 1945.

Milan Kováčik

Nešlo inak

Asi prvýkrát v histórii ZO SZPB gen. Viesta Revúca sa nepodarilo naplniť plán hlavných úloh na rok 2020 v plnom rozsahu. Spôsobil to pandémia koronavírusu.

I keď v sťažených podmienkach, členovia výboru ZO SZPB si významnú udalosť, 75. výročie konca 2. sv. vojny v Európe, pripomenuli položením venca k buste gen. Viesta. Prednosta okresného úradu

Revúcej Peter Balogh k tomu na facebooku uviedol, že devastačné následky vojny, ktorá trvala 2 194 dní, trvali veľmi dlho. „Nikdy preto nezabudneme na nášho roďáka z Revúcej, armádneho generála Rudolfa Viesta. Svojím osobným charakterom a nesmiernou odvahou výrazne ovplyvnil dianie vojny.“

Nikdy nemôžeme zabudnúť na hrôzy vojny a školákovi pripomenúť skutočnosť, kto nás oslobodil a za cenu akých obetí.

Ján Kochan, snímka Emil Matejka

som našiel na tabuliach z leštenej čiernej žuly, ktoré pred niekoľkými rokmi nechalo ruské veľvyslanectvo umiestniť na východnej terase Slavína. To znamená, že niekedy koncom 50. rokov, keď sa stavala táto mohyla nad Bratislavou, preniesli sem ich telesné pozostatky spolu s ďalšími bojovníkmi v Bratislavsko-brianskej operácii.

V lese nad Račou teda už nie sú žiadne hroby, ale miesto má svojho genia loci. Pre nás zvláštnu atmosféru, ktorá sa zrodila aj vďaka tradícii, ktorú d'alej rozvíjame.

Martin Krno

Rožňava s tradičným oceňovaním

Dňa 7. mája 2020 na Baníckom námestí v Rožňave si členovia z oblasťného výboru SZPB s hlavnými predstaviteľmi mesta pripomenuli 75. výročie víťazstva nad fašizmom.

Ako prvý položil veniec padlým červenoarmejcom primátor Michal Domík so zástupcami mesta a potom v päťnást minútových intervaloch položili veniec aj členovia oblasťnej organizácie SZPB a ZO SZPB zastupujúca Tótha.

K pietne sa postupne pridali zástupcovia vojenských útvarov pôsobiacich v Rožňavskej posádke, zdravotníci, členovia hasičského zboru a miestne občianske združenia. Súčasťou osláv bolo tradičné ocenenie občanov mesta za prínos v boji proti fašizmu. Tentoraz bolo ocenenie udelené príslušníkom VÚ 7945 OS SR za vyše desaťročný prínos jeho príslušníkov pri organizovaní a účasti na pietnych aktoch na počesť národnoslobodzovacieho boja proti fašizmu v regióne Gemer.

Milan Malčel, foto Mária Zolnová

Spomienka v Klenovci

V Klenovci sme si 75. výročie ukončenia 2. sv. vojny v Európe pripomenuli bez štandardných osláv, vrátane kultúrneho programu s pohostením na našom námestí.

A tak sme si sviatok pripomenuli položením vencov k pamätníku na našom námestí v malých skupinkách. Veľmi nás potešilo, že si ho s predstaviteľmi obce a členmi SZPB pripomenuli aj členovia Klubu vojenskej histórie „Krasnogvardejci“, motorkári z B. Štiavnice a členovia Zdrúženia miest a obcí Gemera a Malohontu.

Júlia Segečová

V predvečer 75. výročia ukončenia 2. sv. vojny položili v krízovom režime vence pri Pamätníku osloboditeľov na Námestí SNP v Trnave delegácia TTSK vedená predsedom Jozefom Vyskupičom, delegácia mesta Trnava vedená zástupcami primátora Evou Nemčovskou a Tiborom Pekarčíkom. Delegáciu Oblastného výboru SZPB v Trnave viedol predseda Jozef Petráš a delegáciu UN Veteran Slovakia Jozef Behul. — JP —

V Oravskej Porube odhalili pamätnú tabuľu

8. mája 2020 si dolnooravská obec Oravská Poruba uctila 75. výročie víťazstva nad fašizmom.

Slávnosť organizoval obecný úrad na čele so starostom Vladimírom Kubištom v spolupráci s funkcionármi SZPB z D. Kubína, predsedom Jánom Sporkom a tajomníkom Štefanom Novákom. Za sprísnených hygienických opatrení sa na akte zúčastnili predseda Zväzu vojakov SR v D. Kubíne Štefan Štieranka a skupinka miestnych občanov.

Pri tejto významnej príležitosti bola na miestnom cintoríne v Oravskej Porube odhalená pamätná tabuľa Ondrejovi Mišekovi, účastníkovi bojov v 2. sv. vojne, ako aj všetkým účastníkom 1. a 2. sv. vojny. S návrhom prišiel už pri 65. výročí Ján Sporka, ktorý našiel významnú podporu aj v synovi Ondreja Mišeka – Pavlovi a starostovi Kubištovi.

* * *

Ondrej Mišek, pochádzajúci z Oravskej Poruby, nastúpil

v roku 1942 na vojenskú službu do Ružomberka (delostrelecký zameriavač). V roku 1943 odišiel na Ukrajinu. Od 30. novembra 1943 do 29. decembra 1943 bol v zajatí v Usmani v Sovietskom zväze.

30. decembra 1943 nastúpil k 1. čs. brigáde v ZSSR ako mierič. Od 2. septembra 1944 až do konca vojny bol veliteľom dela v 308. delostreleckom

pluku. Dosiahol vojenskú hodnosť poručík.

Zúčastnil sa bojov na území Sanoku v Poľsku, u nás na Dukle, pri Svidníku, Levoči, Kežmarku, L. Mikuláši, Ľubochni, Žiline a Javorine. Koniec 2. sv. vojny ho zastihol pri Prostějove. Demobilizovaný bol 21. decembra 1945.

Po demobilizácii sa vrátil do rodnej obce, zomrel 15. septembra 1994 a je pochovaný na miestnom cintoríne. — ŠN —

Tichá spomienka s rúškom

Trištvrte storočia od konca 2. sv. vojny v Európe si pripomenuli v piatok podvečer 8. mája 2020 aj občania Hornej Mičinej pri Banskej Bystrici.

V komornom zložení zástupcov ZO SZPB a starostu obce Ivana Lenára v obnovenom areáli vojnového pomníka zapálili sviečky v tvare sedemdesiat päťky. V krátkom príhovore zazneli slová o vďačnosti osloboditeľom obce – Červenej armáde, rumunskej armáde, ako aj o nádeji, že sa strašné vojnové udalosti nebudú opakovať. O vojnových udalostiach nech vypovedajú iba dokumentárne a umelecké filmy, ktoré najmä mladej generácii môžu poskytnúť obraz udalostí, ktoré tak tragicky poznamenali milióny obyvateľov.

Ako zaujímavosť možno uviesť, že jeden z prítomných si na druhý deň našiel vo svojej záhrade nábojnicu z pušky s dátumom 7. VIII. 1938. Vojna sa teda aj po 75 rokoch ešte stále rukolapne pripomína – preto nezabúdajme! Jana Borgulová

V. Ružbachy s 1. ročníkom „Pochodu vďaky“

Vyšné Ružbachy sú známe nielen kúpeľmi, ale aj protifašistickým odbojom. V prítomnosti oblastného predsedníctva SZPB zo Starej Ľubovne si ho 9. mája 2020 pripomenuli členovia miestnej ZO SZPB s predsedom Radoslavom Babjarčíkom.

Po pietnom akte na miestnom cintoríne pri pamätníku tunajších hrdinov sa prítomní vydali na asi 4 km „Pochod vďaky“ k pamätníku do lesov nad V. Ružbachami. Po položení kytice k nemu sa uskutočnila beseda, kde účastníci pochodu spomínali na výpovede vtedy žijúcich občanov a odbojárrov.

Druhý ročník pochodu organizátori plánujú uskutočniť už aj so žiakmi tunajšej základnej školy a mladými sympatizantami SZPB. Účasť prisľúbili aj náhodní turisti z Kežmarku.

Václav Homišan, predseda ObIV SZPB Stará Ľubovňa

Členovia ZO SZPB č. 4 z Trebišova nezabúdajú na osloboditeľov 2. sv. vojny. K pamätníku na Dargove prišli 9. 5. 2020 predseda Alexander Gergely a revízor základnej organizácie Pavel Román.

Položením venca k pamätníku si boli v tento deň uctiť našich osloboditeľov aj generálny konzul SR v RF Augustín Čisár, predstavitelia Okresného úradu v Trebišove Rastislav Petrovič a Július Hajdu, starosta obce Dargov Ján Kiš a predseda ZO SZPB v Dargove Dušan Koško. Za Klub mladých

priateľov SZPB pri ObIV SZPB Trebišov vzdali úctu jeho predsedovi Tomáš Gergel, tajomník Enrik Bodák a ďalší.

Luboš Gergely, ZO SZPB č. 4 Trebišov

Za nás to povedala mládež

Výbor ZO SZPB v Sáse v koordinácii so starostkou obce si dôstojne a hlavne disciplinovane oslávil 75. výročie konca 2. svetovej vojny v Európe.

Zapálené sviečky a položené kvety sú spomienkou a poďakovaním za to, že môžeme žiť v mieri. Keď sme sa slovami nemohli prihovoriť priamo, za nás ich vyslovili mladí spoluobčania so starostkou obce. Pripravili reláciu, ktorá bola vysielaná počas celého pietneho aktu.

Lubica Jergušová, členka výboru ZO SZPB, foto: Ján Bosák

Tichá spomienka v Rimavskej Sobote

Dňa 6. 5. 2020 sa za prísnych hygienických opatrení zišla priehršť antifašistov pri pamätníku Červenej armády, ktorý bol odhalený 1. mája 1945.

Veniec k pamätníku osloboditeľov položili: nezávislý poslanec NR SR za LSNS primátor R. Soboty Jozef Šimko, podpredseda ObIV SZPB v R. Sobote Štefan Baláž, predseda okresnej organizácie SMER-SD Ivan Hazucha a predseda ZO SZPB arm. gen. Ludvíka Svobodu v Čiernom Potoku Jozef Pupala.

Š. Baláž vzdal hold ešte Janškovi Ušiakovi pri jeho pamätníku v obci Bakta.

Veniec k pamätníku Červenej armády v tento deň položil aj

A. Zadorožnjy z veľvyslanectva RF. Pri tejto príležitosti navštívil bývalého červenoarmejca plk. v.v. Ladislava Sládeka a odovzdal mu osobný pozdrav od veľvyslancu A. L. Fedotova.

— JP —

Falzifikácia 2. sv. vojny po americky

Ministerstvo obrany USA v predvečer 75. výročia víťazstva nad nacistickým Nemeckom uverejnilo kvíz a multimediálnu prezentáciu o 2. sv. vojne pod názvom „Deň víťazstva v Európe: čas na oslavy i pochopenie,“ ktorá tvrdí, že v tento deň (V-E Day) „Ozbrojené sily Nemecka sa bez akýchkoľvek podmienok vzdali spojencom, vrátane USA“.

V prezentácii je snímka basreliéfu „Stretnutia na Labe“ z pamätníka 2. sv. vojny vo Washingtone. Vyobrazené je na ňom stretnutie sovietskych a amerických vojakov v apríli 1945. Lenže v texte je namiesto pripomenutia tejto udalosti alebo vôbec o ZSSR krátky výkaz o úlohe USA vo vojne v Európe počnúc vylodením sa v Normandii.

„Vojna zúrila už päť rokov, keď sa 6. júna 1944 vojská USA a spojencov vylodili na pobrežie francúzskej Normandie. Vpád znamenal začiatok konca pre Adolfa Hitlera a nacistického Nemecka. O necelý rok Nemecko kapituluje a Hitler bude mŕtv,“ píše v Pentagoné otvorene narážajúc na to, koho vklad na víťazstve nad nacizmom bol rozhodujúci.

Potom nasleduje zmienka o tom, že spočiatku kapituláciu nemeckých vojsk podpísal 7. mája vo Francúzsku genplk. Alfred Jodl. Lenže 8. mája bol „na naliehanie sovietskeho premiéra Josifa Stalina“ uskutočnený ešte jeden ceremoniál podpísania kapitulácie za účasti nemeckého poľného maršala Wilhelma Keitel. Zdôrazňuje sa pri tom, že Keitel i Jodl boli Norimberským tribunálom uznaní vinnými z vojnových zločinov a popravení.

Ďalej sa píše, že „konflikt sa začal v roku 1939 keď Nemecko a Sovietsky zväz vpadli do Poľska. Medzi padlými bolo okolo šiestich miliónov Židov, ktorí boli zabíjaní nacistickým Nemeckom. Na európskom bojisku bolo zabitých aj okolo 250 tisíc amerických vojakov,“ hovorí sa v prezentácii.

V prezentácii sa spomínajú oslavy víťazstva v Európe v spojeneckých štátoch, vrátane Francúzska, „ktoré na seba vzalo väčšiu časť

čarchy bojových činností“. ZSSR sa na tomto mieste spomína len v tom, že si slávi svoj vlastný „Deň víťazstva“.

Ďalej autori prezentácie uvádzajú, že po víťazstve nad Nemeckom vojna s účasťou „USA a spojencov“ pokračovala proti Japonsku na Tichom oceáne.

„Spojeneckými vojskami oslobodené regióny západnej Európy sa stanú prekvitajúcimi demokratickými štátmi a na východe oslobodené štáty budú desaťročia okupované sovietskymi vojskami,“ hovorí sa ďalej. Text je doplnený o fotografie hlavne amerických vojakov z vojnových rokov.

Okrem prezentácie sa na stránke Pentagonu nachádza kvíz „Deň víťazstva v Európe. Ako veľa o ňom viete i o 2. sv. vojne?“

Už prvá otázka nespochybnuje, že kvíz je predurčený pre mladé americké auditórium. Na otázku, kto v Londýne oznámil víťazstvo nad Nemeckom, sa navrhujú štyri mená britských premiérov: Winston Churchill, Clement Attlee, Margaret Thatcher a Tony Blair.

Druhá otázka je o tom, kto z prezidentov USA oslavoval svoje narodeniny 8. mája 1945. (Správna odpoveď Harry Truman, narodil sa 8. 5. 1884)

Tretia otázka „Koľko vojakov slúžilo v 2. sv. vojne?“ (správna odpoveď 16 miliónov, vrátane 2 miliónov v Európe). „USA mali vtedy 140 miliónov obyvateľov, preto 11 % bojovalo v 2. sv. vojne,“ píše autori kvízu.

Štvrtá otázka znela: „technicky nie je 2. sv. vojna ukončená, pretože Rusko a Japonsko nepodpísali mierovú zmluvu, aby ukončili spor ohľadne ostrovov“. Varianty

odpovedí: Gilbertových ostrovov, Šalamúnových ostrovov, Iwo Jima a Kurilských ostrovov.

Pre pozorných je tu nápozd: prvé tri varianty sú ilustrované fotografiami amerických vojakov, štvrtý má len mapu so šípkami, že ide o ostrovy medzi Ruskom a Japonskom.

Čo na to Rusi?

Hovorkyňa ministerstva zahraničia Maria Zacharova uviedla, že podľa klamstiev a pokrytectva sú to obľudné výhrady.

Poznamenala, že mnohí zo západných partnerov „neprestávajú falšovať dokonca aj dni a dátumy, ktoré sú významné pre celé ľudstvo“.

Ďalej podtrhla, že „prítom sa v danom texte nespomína, že bol to práve náš štát, ktorý zlomil chrbát fašistickej vojenskej mašinérii a ani to, že najväčší počet hitlerovcov padol práve na Východnom fronte“.

V nemeckom časopise Der Spiegel z 8. 5. 2020 bol uverejnený článok autorov riaditeľa Inštitútu súčasných dejín v Mníchove profesora Andreea Wirschinga a ministra zahraničia SRN Heiko Maasa, v ktorom sa hovorí, že „v ostatných mesiacoch sa neraz objavujú pokusy až príliš neslýchaným spôsobom prepisovať dejiny,“ ktoré si od Nemcov vyžadujú „vysvetlenia, nevyhnutnosť ktorých by nemusela vzniknúť pred tvárou nemeniteľných historických faktov“.

Títo dvaja Nemci podtrhujú, že „Nemecko prepadnutím Poľska samo rozpútať 2. svetovú vojnu. A Nemecko aj samé nesie zodpovednosť za spáchané zločiny proti ľudstvu a holokaustu“. Taktiež tvrdia, že „kto v tom zasieva pochybnosti a pripisuje zločineckú úlohu iným národom, ten pácha nespravodlivosť voči jej obeť. To mení dejiny na svoj nástroj a rozpaľuje Európu“.

S využitím ria.ru zo 7. a 8. 5. 2020

Pod nohy ktorého štátu a armády sa sklonilo najviac nemeckých bojových zástav? Odpoveď dá každému poznatok o tom, kto má najväčšiu zásluhu na porážke nemeckého nacizmu!

Viete, že...?

...Hitlerova akcia s „poľským“ prepadnutím Gliwice 31. 8. 1939 nebola originálna? A že už zopár rokov predtým to isté urobili Japonci?

Konkrétne to urobili 18. 9. 1931 neďaleko Mukden v Mandžusku a preto sa to nazýva Mandžuským, niekde Mukdenským incidentom.

Cieľom Japoncov bolo získať zámienku, ktorá by mohla ospravedlniť ich vojenskú inváziu a nahradenie čínskej vlády v regióne bábkovou vládou, ktorá by šla na ruku Japoncom.

A viete, že aj v 21. storočí sa udial rovnaký scenár na rozpútanie, teraz už 3. svetovej, vojny? Bolo ňou zostrelenie malajzijského Boeingu MH17 pri obci Hrabove na území neuznanej Doneckej ľudovej republiky.

Podľa ruského analytika V. V. Pjakina všetko bolo vtedy touto zámienkou pripravené na útok proti Rusku. Lenže, malo to jednu chybu, zostrelené lietadlo nespadlo na územie ukrajinskej Doneckej oblasti, ale samostatnej DLR, čím Rusko v sekunde odrazilo propagandistickú podporu na rozpútanie vojny.

...Goebbels by bol podľa vlastných pravidiel tiež zlikvidovaný?

Nacistický minister osvetly a propagandy Joseph Goebbels mal od ideálu zdravého nordického muža poriadne ďaleko. Nízky, neduživý, od detstva s pokrivenou chrbticou a kratšou pravou nohou, by nacistickým čistkám rozhodne neušiel.

Pre svoj vzhľad bol terčom posmechu aj v škole, kde sa v ňom zrejme začala rodiť povestná nenávisť a pomstychtivosť. Tú ešte umocnil kariérny neúspech. O jeho básne a ani články nemali vydavateľstvá a denníky vôbec záujem.

Hlavný agitátor čistej rasy mal ale v niečom pravdu. Tesne pred smrťou v bunkri v Berlíne povedal: „Vstúpime do histórie buď ako najväčší štátnici, alebo ako najväčší zločinci.“

...diktátorova vnučka sedela ešte do minulého roku v EP?

Alessandra Mussolini je bývalá talianska poslankyňa a senátorka, ktorá až do vlaňajška zasadala v Európskom parlamente. 57-ročná vnučka Benita Mussoliniho sa v kariére najprv venovala modelingu, spevu a herectvu. A bola veľmi úspešná. Kariéru ale zavesila na kliniec po tom, ako ju producent požiadal, aby si zmenila meno.

Alessandra sa teda vrhla na štúdium a následne v roku 1992 do politiky. Orientovala sa predovšetkým na stredopravé, pravé až nacionalistické strany. Napokon zakotvila v Berlusconiho Forza Italia.

...podľa prvotných plánov Berlínskej operácie mal Berlín dobyť 1. bieloruský front a 1. UF mal uskutočniť odsekávajúci úder na juhu Berlína, ktorým by izoloval hlavné sily skupiny armád?

Bližšie sa k tomu nedávno (ria.ru 2. 5. 2020) vyjadřila dcéra sovietskeho maršala Ivana Koneva, profesorka Vojenskej univerzity MO RF Natália Konevová, keď odpovedala na otázku prečo sa front jej otca nezapojoval v máji 1945 do útoku na Reichstag.

Spôsobila to vraj direktíva hlavného stanu, ktorá nariadila, aby Konevovi tankisti (4. UF) odstúpili od centra Berlína, bez ohľadu na to, že sa nachádzali od Reichstagu len niekoľko stovák metrov.

Konkrétne Natália Konevová uviedla, že jej otec spomínal „na nepríjemný telefonát“ s generálom Pavlom Rybalkom, veliteľom 3. gardovej tankovej armády, ktorá bola podriadená Konevovi. „Rybalko hovoril, že nechápe, prečo zbory, ktoré už smerujú do centra mesta, menia smery útoku. Jeho tankisti sa v tom čase nachádzali doslova 300 metrov od Reichstagu. Prijatá direktíva však určila rozhraničovacie línie, čím sa centrum Berlína dostal pod účinnosť 1. bieloruského frontu (velil mu maršal G. Žukov),“ povedala Konevová dcéra, ktorá je aj členom Fondu pamiatky vojvodcov Víťazstva.

A. Mikundová a – r –

- **Andrejová:** Margita Božiková 65 rokov.
- **Banská Bystrica – Fončorda, gen. I. Gibalu:** Anna Čelárová 65 rokov.
- **Banská Bystrica – Radvaň:** Bernardína Bartlová 86 rokov.
- **Banská Bystrica, Tr. SNP:** Peter Košťál 65 a Ingrid Zvončeková 55 rokov.
- **Bardejov 1:** Ján Hübler 81 a RNDr. Ján Rusin 81 rokov.
- **Bardejov 2:** Ján Štafurik 94, Anna Petrová 90, RSDr. Milan Gibel 80, Pavol Ondoš 75, Ladislav Šamudovský 65, Mgr. Alena Gibelová a Jozef Olejár 40 rokov.
- **Belá – Dulice:** Emília Šalátová 89 rokov.
- **Bernolákovo:** Marta Kováčová 75 rokov.
- **Bojnice:** Norbert Šimko 89 rokov.
- **Bratislava 7:** Amália Jakabová 97 a Jela Klimešová 92 rokov.
- **Bratislava 29:** Helena Havranová 88 a Edita Kostronová 86 rokov.
- **Bratislava, Jána Bulíka:** Jozef Krejčí 88 rokov.
- **Breznica:** Štefan Kovalančík 82 rokov.
- **Brezno:** Anna Husenicová 75 a Viera Holková 65 rokov.
- **Cigľka:** Ludovít Kravec 55 rokov.
- **Cinobaňa:** Mária Konáreková 81 rokov.
- **Čičmany:** Viera Gunišová 60 rokov.
- **Dobšiná:** Anna Zahoranská 70 rokov.
- **Dolná Krupá:** Božena Dekanová 75 rokov.
- **Dolné Vestenice:** Jolana Cagaňová 75 rokov.
- **Harmanec:** Milan Rečkovič 84 rokov.
- **Hostie:** Anna Dیرهšová 70 rokov.
- **Hrachovo:** Anna Trnavská 70 a Pavel Gonda 75 rokov.
- **Humenné:** Božena Kozáková 84 rokov.
- **Chmeľová:** Peter Ded' 70 rokov.

- **Jakubany:** Anna Počatková 75 rokov.
- **Kežmarok:** Jozef Glevaňák 55 rokov.
- **Klenovec:** Kristína Bálintová 99, Július Molitoris 93, Mária Brndiarová 90, Elena Zvarová 88, Mária Casarová 83, Viera Kochanová 80, Anna Fábryová 75, Miroslava Muková, Lubomíra Antalová a Anna Bejtíková 70, Ivan Sopoci 65, Oľga Kalavská 60, Ing. Edita Bartová 55 a Mgr. Janka Pohorelská 50 rokov.
- **Kolačno:** Patrik Gajdoš 30 rokov.
- **Kríže:** Jitka Roháľová 65 a Peter Mizík 55 rokov.
- **Liptovský Ján:** Pavol Lukačík a Ján Mlynček 70 rokov.
- **Lovinobaňa:** Mária Budinová 90 rokov.
- **Lučenec III.:** Vlasta Barcajová 75 a Darina Lokeová 65 rokov.
- **Lubietová:** Alžbeta Villantová 75 a Zora Garajová 70 rokov.
- **Medzibrod:** Vendelína Búdovalová 93 rokov.
- **Medzilaborce:** Jozef Mihalič 85 a Michal Kokuľa 75 rokov.
- **Nová Baňa:** František Martinec 87 rokov.
- **Očová:** Ondrej Sedliačik 81 rokov.
- **Pliešovce, Gen. mjr. A. Kordu:** Ing. Jozef Čopko 65 rokov.
- **Považská Bystrica:** Pavlína Markovičová 65 rokov.
- **Prešov, klub pri ZV SR:** Oskar Šalko 86 rokov.
- **Prievidza pri HNB:** Ing. Ján Slobodník 83 rokov.
- **Revúca, gen. Viesta:** Rudolf Siman 86, Zoltán Zagiba a Ladislav Antal 83, Ing. Juraj Gánovský 70, Elena Dujničová 65 a Ema Máziková 55 rokov.
- **Rimavské Brezovo:** Soňa Kantorová 83 a Dušan Stieranka 60 rokov.
- **Spišská Belá:** Žofia Kolárová 80, Anna Horváthová, Daniela Líneková a Ján Krupjak 70 rokov.
- **Spišská Nová Ves:** Ján Mlynár 70 a MUDr. Aneta Jedlovská 60 rokov.

- **Stará Lubovňa:** František Krámer 80, Jozef Kiss 75 a Emília Barlíková 55 rokov.
- **Stará Turá:** Vilma Matejková 75 rokov.
- **Sučany:** Jaroslav Drobka 84 a Ing. Peter Korman 75 rokov.
- **Šambron:** Ján Žemba 60 rokov.
- **Tlmače:** Marta Ořazíková 80 a Vilma Švaralová 70 rokov.
- **Topoľčany 1:** Emília Šuchteřová 70 rokov.
- **Trenčín 2:** Katarína Plevová 60 rokov.
- **Uderiná:** Ján Kokles 55 a Pavel Kuvik 50 rokov.
- **Vráble:** Anna Cibulová 95 rokov.
- **Zvolenská Slatina:** Anna Pašková 83 rokov.

- **Želiezovce:** Sidónia Zemančíková 92 rokov.
- **Žiar nad Hronom:** Milada Lastičová 87, Anna Kriváňová 82, Lývia Považancová 81, Mária Gajdošíková 75, Júlia Rečlová a Dušan Chovanec 70 rokov.

Jubilantom srdečne blahoželáme.

Blahoželanie k jubileu

Začiatkom mája sa okrúhleho životného jubilea 50 rokov dožila tajomníčka Oblastného výboru SZPB v Trebišove **Mária Kolesárová**, dcéra bývalého partizána **Andreja Mergaša**.

Vyššie 10 rokov bola pokladníčkou ZO SZPB č. 2 Trebišov, na ostatnej oblastnej konferencii bola zvolená za tajomníčku. Napriek počiatocným ťažkostiam dokázala si získať dôveru funkcionárov ZO SZPB, aj oblastného výboru.

K životnému jubileu našej Majke aj touto cestou srdečne blahoželáme a do ďalších rokov jej želáme najmä pevné zdravie, pohodu a pracovný elán.

Predsedníctvo Oblastného výboru SZPB Trebišov

Jubilujúca členka SZPB pokračuje v práci na odkaze svojich rodákov

V týchto dňoch sa aktívna členka a funkcionárka SZPB **Oľga Dutková** dožíva životného jubilea 60 rokov.

Narodila sa 30. mája 1960 v obci Kríže, kde pred 75 rokmi jej rodáci a príbuzní aktívne bojovali v partizánskych skupinách, zásobovali a pomáhali všetkým tým, ktorí bojovali proti nemeckému fašizmu. Naša jubilantka vyrastala v tejto partizánskej obci a celé jej detstvo bolo nasýtené duchom odporu proti nacizmu a fašizmu. Sama vo svojich vystúpeniach neraz spomínala v akom ohrození bola ich rodná obec a ako prežívali jej spoluobčania hrôzy 2. svetovej vojny.

Ako 40 ročná, vstúpila do SZPB, aby mohla pokračovať v odkaze svojich rodákov. Svoje aktivity dnes preukazuje aj ako členka Oblastného výboru SZPB v Bardejove a aktívne pracuje v komisii pre starostlivosť o členskú základňu. Každoročne pripravuje a organizuje spomienkové oslavy k Výročiu SNP v obci Kríže. Dbá o to, aby pamätník venovaný partizánom bojujúcim v oblasti Čergovského pohoria bol vždy dôstojnou pamiatkou a pietnym miestom.

Predsedníctvo Oblastného výboru SZPB v Bardejove si vysoko váži a oceňuje jej aktívny prínos pre SZPB. Do ďalších rokov jej želáme veľa krásnych a šťastných dní, pevné zdravie a životný optimizmus.

Predsedníctvo OblV SZPB v Bardejove, snímka Vasil' Hudák

Posledná rozlúčka

S hlbokým zármutkom oznamujeme širokej antifašistickej verejnosti, že vo veku nedožitých 95 rokov nás navždy opustil pplk. v. v. **Ján Paciga starší**.

Bol našim posledným žijúcim priamym účastníkom SNP, vojakom 1. čs. armády na Slovensku, ktorý sa v Liptovskom Jáne podieľal na vzniku a založení ZO SZPB. Do SNP sa zapojil ako 19-ročný a stal sa členom Asistenčnej čaty SNR. Po zajatí ich bojovej skupiny bol odtransportovaný a umiestnený do koncentračného lágra v poľskom Gdaňsku. Tu bol v neľudských

podmienkach väznený a pod neustálym psychickým nátlakom a hrozbou smrti s vypätím posledných síl musel tvrdo pracovať. Po vyslobodení vojskami Červenej armády sa vrátil domov na Slovensko.

Za svoje celoživotné dielo bol ocenený viacerými vyznamenaniami.

Češť jeho večnej pamiatke.

Jaroslav Adamčík
predseda ZO SZPB Liptovský Ján

Navždy sme sa rozlúčili

- **Hrachovo:** s 80-ročnou Elenou Locekovou a s 59-ročným Jánom Šprokom.
- **Lučenec II:** s 85-ročným Jozefom Benikom.
- **Medzibrod:** s 88-ročnou Valériou Haviarovou.
- **Rajec:** s 81-ročným Pavlom Tepličanom.

- **Rimavská Sobota 2:** so 78-ročným Viliamom Priadkom.
- **Rožňava:** s 87-ročnou Máriou Halkovou.

Češť ich nehynúcej pamiatke!

Oprava

V **Bojovníkovi** č. 10/2020 v článku „Skóre zaniateného darcu“ (na str. 10) bolo nesprávne uvedené meno darcu krvi.

Darcom bol Peter Dúbrava mladší z Banskej Bystrice a nie Slavomír Skalák, ako sme uviedli v článku.

Redakcia sa za omyl ospravedľňuje.

Martin Urban, vojenský policajt

Ďakujeme v mene...

...nášho syna a brata **Martina Urbana**, ktorého sme 30. apríla 2020 vo veku 47 rokov po dlhej a ťažkej chorobe vypravovali na poslednej ceste životom na Mestskom cintoríne v Trebišove. Členom SZPB bol od roku 2004.

Ďakujeme za slová spoluúčasti v smútku, ktoré vyslovili jeho najbližším členovia predsedníctva OblV SZPB Trebišov, členovia výboru ZO SZPB Trebišov 2, v ktorej svojho času vykonával funkciu tajomníka, a predsedovia ZO SZPB z Novosady a Zemplínskeho Hradišťa.

Všetkým ďakujeme za prejavenú sústrasť a kvety.

Rodičia a bratia Milan a Jozef s rodinami

Kytica 75 ruží k víťazstvu nad fašizmom

Ruže sú nemé. Nedokážu sa s nami podeliť s ich trnistou minulosťou. Nechajú nás len obdivovať ich terajšiu krásu. Ľudia sú na tom podobne, často sa nechajú uniesť krásou prítomnosti a zabúdajú na minulosť.

Moje meno je Lucia Il'ová, som študentkou gymnázia v Rožňave a rada by som nahliadla do minulosti skrz tému „75 ruží k víťazstvu nad fašizmom“. Budem písať len to, čo mi rozpovie môj starý otec František Novotný, ktorý je predsedom ZO SZPB v Dobšinej. Spolu tak chceme prispieť k tomuto nadpisu a odkryť aspoň časť príbehu jednej z tých ruží.

Kedy bolo mesto oslobodené? Ktorá armáda oslobodila tvoje mesto?

Dovoľte mi pripomenúť ako to bolo koncom roka 1944 a začiatkom roka 1945 v Dobšinej. Frontový život trval v celom okolí regiónu Dobšiná. Mesto bolo v tom čase preplnené nemeckým a maďarským vojskom. Po uliciach sa sotva dalo pohybovať. 22. decembra 1944 zažilo mesto bombardovanie. Bomby spadli vyše i niže mesta, avšak nestala sa škoda na ľudských životoch, ani na majetku.

Frontový život trval v meste naďalej. Rýchla ruská ofenzíva v Poľsku a Maďarsku učinila nemecké povstanie v gemerských dolinách beznádejším. Od Košíc postupoval útočiaci prúd smerom na Rožňavu. Strelbu bolo počuť už v blízkosti Dobšinej. Nový rok 1945 privítali nemeckí a maďarskí vojaci strelbou.

V polovici januára 1945 sa stala Dobšiná zázemím frontu. Od Rožňavy prichádzalo do mesta viac a viac vojakov. Prichádzali aj autá so zranenými. V terajšej budove gymnázia bola zriadená poľná nemocnica a bola tu ešte aj poľná nemocnica v budove dnešného detského domova, ktorá vznikla počas SNP.

24. 1. 1945 začali jednotlivé jednotky z Dobšinej ustupovať. 26. 1. napadlo v Dobšinej veľa snehu, čo ústup ešte sťažilo. Cez Čuntavu sa nedalo presúvať, všetko sa hrnulo cez obec Stratená. Cesta bola preplnená.

Rumunské oddiely sa blížili. Posledné vojenské zrážky mali útočiacie rumunské oddiely so zadným vojmom Nemcov ešte 26. 1. niže mesta Dobšiná. Večer však už bolo mesto úplne prázdne. Všade panovalo ticho a čakalo sa na dni oslobodenia. Po polnoci došli do mesta prvé oddiely Rumunov, čo bolo pre mnohých občanov prekvapením, pretože očakávali ruských vojakov.

Ráno 27. 1. 1945 vtiahli rumunské oddiely do mesta úplne. Hneď za nimi prišli do mesta aj ruské oddiely – najmä zákopníci, ktorí prezerali domy a zisťovali či v nich niet mín. Potom už všetci obyvatelia vyšli zo svojich úkrytov a začal sa po časoch strádaní, netrpezlivého očakávania, nový slobodný život. Oslobodenie mesta sa stalo skutkom.

Pamätné miesta v Dobšinej

Mesto Dobšiná i ZO SZPB venujú mimoriadnu pozornosť pamätným miestam v meste. Na budove rad-

nice je umiestnená pamätná tabuľa pri príležitosti oslobodenia mesta. V parku pred radnicou je postavený pamätník padlých v prvej i druhej svetovej vojne. Na budove pošty je pamätná doska z príležitosti obesenia Karola Adlera, veliteľa partizánov v časti Slanskej doliny. Na budove gymnázia je pamätná doska, ktorá pripomína poľnú vojenskú nemocnicu. Pri príležitosti 25. výročia SNP bol postavený pamätník na Námestí troch ruží. Pamätná tabuľa na pamiatku železničiarov, ktorí boli tiež v odboji, sa nachádza na budove bývalej železničnej stanice.

K týmto významným výročiam mesto a ZO SZPB organizujú vždy oslavy. Tie pozostávajú z toho, že čestnú stráž vykonávajú príslušníci banického združenia Dobšinej v baníckej rovnošate. Po položení vencov a kytíc kvetov zaznie slovenská hymna, báseň a prejav k významnému výročiu. Tak to bolo každý rok, ale v roku 2019 pri pamätníku v parku pred radnicou bola 11. 11. o jedenástej hodine a jedenástej minúte, spomienka na ukončenie prvej svetovej vojny. Presne v tej hodine a minúte zazneli zvony z evanjelického kostola.

Na všetkých významných oslavách k výročiam bola vždy primeraná účasť zo strany obyvateľov mesta Dobšiná.

Môj pradedo bol vojak partizán

Jozef Novotný, môj pradedo, narodený 23. 4. 1911, pracoval na bani pri dobývaní železnej rudy až do roku 1944, kedy sa začalo pripravovať ozbrojené povstanie. Od 17. 2. 1945 do 2. 4. 1945 bol príslušníkom 2. čs. paradasantnej brigády v ZSSR. Keďže zo základnej vojenskej služby mu bola udelená hodnosť desiatnik, musel sa pripravovať so svojim vojenským družstvom a kolegami vojakmi na pomoc ozbrojenému povstaniu. Bojoval na rôznych miestach v okolí Dobšinej – Slovenský raj, až do odchodu z Popradu do bojov pri oslobodzovaní Liptovského Mikuláša. V bojoch pri oslobodzovaní L. Mikuláša bol ranený a pri prevoze na lekárske ošetrovanie zomrel. Zomrel hrdinskou smrťou.

V tých ťažkých bojoch sa stal nezvestným, rodina sa ho nedočkala. Domov sa nevrátil. Na základe rozhodnutia okresného súdu bol vyhlásený za mŕtveho dňa 2. 4. 1947. Je pochovaný na historickom vojenskom cintoríne v L. Mikuláši (kde rodina môjho starého toto miesto pravidelne v mesiaci november navštevuje).

Na záver

Môj starký pracoval veľa rokov na mestskom úrade v Dobšinej a zároveň bol aj kronikárom mesta. Mal možnosť nahliadnuť do kroník mesta od začatia ich písania, až kým neodišiel v roku 1990 do dôchodku. Teraz sa dožíva 81 rokov a bol ochotný podeliť sa s históriou a významnými udalosťami jeho rodného mesta. Všetko z tejto dokumentácie je pravdivé a doložené faktami.

Čo píšú iní

(Dokončenie zo str. 4)

Expertka: Prečo šéf českej diplomacie nespomenul, ako jeho krajinu darovali nacistom?

Tí, ktorí stoja za skresľovaním dejín 2. sv. vojny, sa spoliehajú na nevedomosť budúcich generácií, myslí si profesorka histórie a vyučujúca na Sofijskej univerzite Darina Grigorovová. V krajinách východnej Európy sa na spomínanie týchto udalostí používa iná terminológia, v ktorej už ani nemusí figurovať Červená armáda, povedala historička v rozhovore pre Bulharské národné rádio.

„Účasť Červenej armády je momentálne rozmazávaná, je obvyklé hovoriť o spojeneckých silách. No a nakoniec červenoarmejci zmiznú úplne, všetko k tomu smeruje. Pozornosť sa udeľuje nepodstatným bitkám. Ale nemyslím si, že takáto primitívna propaganda bude mať vážne výsledky, skôr odpudzuje,“ uviedla historička.

Západná Európa sa pokúša narušiť udalosti týchto rokov za pomoci východnej Európy. Historička tak okomentovala spoločné vyhlásenie Spojených štátov a ministerstiev zahraničia európskych krajín, ktoré boli súčasťou východného bloku.

„Kým bol oslobodený Osvienčim? Červenou armádou. Nebol tam ani jeden spojenec. Našťastie si to pamätajú aj samotní Židia. Je však veľmi príznačné, že západní Európania na to chcú zabudnúť pomocou ministrov zahraničia štátov východnej Európy, ktorí sa zúčastnili tejto deklarácie,“ poznamenala.

V súvislosti s takýmto spoločným vyhlásením si treba pripomenúť, čo sa stalo s Československom pred vypuknutím druhej svetovej vojny, uviedla Grigorovová.

„A hneď mám jednu otázku. Je to jeden z účastníkov, český minister zahraničia. Je to veľmi zaujímavé, pretože nezmenil Mníchov v roku 1938, kedy západná Európa podarovala Československo Nemecku, Poľsku a Maďarsku. Nacistickému Nemecku! Na to si vôbec nepamätajú. A teraz sa v Prahe postavila pamätná doska vlasovcom,“ uviedla historička.

Okrem toho poznamenala, že v západnej Európe s takými vyhláseniami na adresu Sovietskeho zväzu nevystupujú.

„Všimnite si, nehovorí o tom ministri zahraničia západnej Európy. Vo Viedni by nikoho ani len nenapadlo niečo robiť s pamätníkom sovietskej armády. Spojené štáty využívajú východných Európanov. Pretože teraz sa používa východná Európa na to, aby sabotovala západnú Európu čisto v zahraničných cieľoch a aby sabotovala vzťahy medzi EÚ a RF. V tom je zmysel tejto aktivity Východoeurópanov,“ uviedla.

HSP, 10. 5. 2020

Rabín: Vo Veľkej vlasteneckej zvíťazili tí, ktorí si zachovali ľudskosť

Víťazstvo vo VVV dosiahli tí, ktorí vyhrali duchovne a v ťažkých podmienkach si zachovali ľudskosť, vyhlásil prezident Federácie židovských obcí Ruska rabín Alexandr Boroda.

„Víťazstvo vo vojne bolo dosiahnuté nie až tak fyzicky, ako duchovne. Všetci ľudia, ktorí odolávali nacizmu na bojovom poli, v nemocniciach, vo fabrikách, v okupácii boli aj duchovními bojovníkmi. Odmietajúc nenávisť, ktorú niesla so sebou fašistická ideológia, túžili po dobre, spravodlivosti a bojovali za to. Práve oni dosiahli bezpodmienečné víťazstvo,“ povedal Boroda.

Podľa ria.ru, 9. 5. 2020

Súboj kurátorov – hľadá sa najbizarnejší artefakt

„To je nuda...“, „Ruku hore všetci rodičia, ktorí ste kedy vzali deti do múzea a namiesto nadšenia ste si vyslúžili presne tieto slová. Nuž, niektoré deti (dokonca aj dospelých) naozaj obdivovanie exponátov veľmi nebvajú. Najmä ak k nim výklad podáva niekto, kto by uspal aj hada. Ale návšteva múzeí môže skrývať aj neobyčajnú zábavu. A svedčí o tom aj súboj kurátorov.“

V britskom grófstve Yorkshire prišli s unikátnou výzvou, do ktorej sa zapojilo viacero svetových múzeí. Účastníci súťaže mali zdieľať fotografiu s popisom svojho najbizarnejšieho, najdesivejšieho, skrátka najšialenejšieho exponátu, ktorý majú v zbierke. Snímky vešali na sociálnu sieť Instagram s hashtagom #CURATORBATTLE, čiže súboj kurátorov. Pod touto frárou ich aj všetky nájdete.

Dôvodom výzvy bolo najmä to, že všetky múzea a galérie boli pozatvárané pre koronavírus. A ak múzea so svojimi nadšencami nechceli prísť o kontakt, bolo potrebné priniesť artefakty k nim. Ostatne, v podobnom duchu sa zachovali aj viaceré zoológické záhrady, ktoré vysielali pomocou sociálnych sietí virtuálne prehliadky a prednášky o svojich zverencoch.

Ale poďme späť k výzve. Čo sa teda všetko našlo? Budete zrejme prekvapení. Napríklad organizácia, ktorá sa stará o historické dedičstvo a odkaz Škótska zverejnila snímku pomalovaného veľrybieho ušného bubienku, ktorý vyzerá ako ľudská tvár z profilu. Múzeum zámku York našlo vyobrazenie baníkov, ktorí v štólňi hrajú karty. To by

nebolo vôbec čudné, ak by postavy neboli vytvorené z klepiet a nôh krabov. Múzeum Yorkshire sa pochválilo mumifikovaným ovčím srdcom poprepichovaným klincami a špendlíkmi. Služiť malo ako amulet na ochranu pred zlými duchmi. Ťažko si dnes predstaviť, že ho ktosi okolo roku 1911 nosil ako privesok na krku.

Zbierka bizarností, ale obsahuje aj nie veľmi odborne vypchatú morskú pannu zo Škótska. Tá má chvost ryby a hlavu malého dieťaťa. Desivo pridávajú hnojúce zuby. Spoza oceánu sa do súťaže prihlásili z kanadského múzea z Ostrova princa Eduarda. Tí majú medzi artefaktami údajne prekliatu hračku, ktorú objavili v stenách 155 rokov starej vily. Zamest-

nanci múzea tvrdia, že hračka sa sama premiestňuje, keď sa nikto nepozera.

Ani kontinentálna Európa nezaostáva. Z Berlína, konkrétne z nemeckého historického múzea, poslali ochrannú masku zo 17., alebo 18. storočia. Služiť mala ako štít pred morom, čo by sa hodilo aj k aktuálnej situácii, hoci ťažko si predstaviť, že by si niekto dnes dal takú ohavnosť na hlavu. Poliaci zverejnili zábery z Kaplnky lebiek v meste Kudowa, ktorá je masovým hrobom z vojen, ale aj epidémií cholery, moru, syfilisu a hladomoru. Obsahuje lebky a kosti vyše troch tisícok ľudí.

Zaujímavý je tiež príspevok múzea v Anglicku, ktoré sa pochválilo vyše 1500 rokov starým vlasovým drdolom, v ktorom sú ešte stále zapichnuté pôvodné vlasové ihlice.

Originálna výzva pritiahla pozornosť aj Japoncov, či Austráľčanov. Zapojili sa do nej nielen historické, ale aj vedecké, prírodovedné, či umelecké múzea. Ruku k dielu pridali aj železničiar, či hudobníci.

Treba povedať, že aj naše múzea skrývajú množstvo kuriozít. S ratolestami ich môžete pohľadať v slovenských múzeách.

A. Mikundová

zdroj: smithsonianmag.com, guardia.co.uk

ZRNKÁ HUMORU

– Prečo vyhadzuješ tú pohovku? Splytuje sa Márie jej kamarátka.

– Včera som bola na nej neverná svojmu manželovi a nechcem, aby mi to pripomínala.

– Nebuď hlúpa. Keby som sa tejto zásady držala ja tak by sme doma už nemali ani len luster, odhovára Máriu kamarátka.

SLOVENSKÉ PRÍSLOVIE	nadobúda dokonalú zručnosť	uchvátil	dobro, po latinsky	prirodovacia spojka	označenie lietadiel Litvy	pomôcky: RODO, OON, ALMER, LY, ANTILY	ostane sám	dobiela	MPZ Egypta	ruský zápor	pomôcky: UILEN, ETE, MERSI, YMER, NUR	vnímali zrakom	kaolín, po česky
zbieral zobák						ukazovacie zámno					EČV Veľkého Krtiša		
1. časť tajničky						2. časť tajničky							
jelenice					otrok				všetko, po španielsky				
plošné miery				herec v komických úlohách					3. časť tajničky	druh zeleniny americké ostrovy			
501 rímskymi číslicami			napcháva								51 rímskymi číslicami		
lamara, po nemecky			sídlo v Etiópii								okolo, po česky		
	Mestská hromadná doprava (skr.)	patriaci Elovi vajičko (leč.)					nemecké muž. meno nám patriaci					sídlo v Madarsku	len, po nemecky
starší francúzsky dráhový cyklista								sovy, po holandsky					
4. časť tajničky								solmizačná slabika					
časové jednotky				vám patriace									staroškandinávsky obor

Správne vylúštenie tajničky z č.9 znie: **Čo si kto zaseje, to bude aj žat.** Knihu posielame **Bohuslavovi Ilavskému z Detvy.**

Vylúštenie tajničky posielajte na adresu: Redakcia Bojovník, Štúrova 8, 815 72 Bratislava, alebo na e-mail: bojovník@szpb.sk.

HISTORICKÝ KALENDÁR

18. máj 1943 – V Novochopersku bola vytvorená 1. čs. samostatná brigáda v ZSSR a to z 1. čs. samostatného poľného práporu v ZSSR a z náhradného pluku v Buzuluku.

18. máj 1944 – Minister Čatloš zriaďuje osobitné Armádne veliteľstvo v Prešove na čele s generálom Malárom, vyňaté z právomoci VPV v B. Bystrici. Malárovi tak začiatkom augusta 1944 podliehala 25 tisícová armáda.

19. máj 1945 – Prvé zasadnutie SNR rozhodlo, že vybrané mestá a dediny, vojenské útvary a inštitúcie budú pomenované podľa hrdinov SNP.

19. máj 1945 – Bol vydaný dekrét o národných správach, ktorý riešil dočasnú správu závodov Nemčov a kolaborantov.

20. máj 1947 – Uznesením vlády ČSR bolo ministerstvu vnútra nariadené posilniť pohraničné útvary na ochranu pred banderovcami. **22. máj 1944** – Jeden exemplár osviečimských protokolov dostal i chargé d'affaires Vatikánu v Bratislave Giuseppe Burzio, ktorý ho zaslal Svätej stolici, kam sa však dostal až po piatich mesiacoch.

23. máj 1939 – ZSSR žiada v Spoločnosti národov odsúdenie agresie nacistického Nemecka proti ČSR a zavedenie sankcií voči agresorovi.

23. máj 1942 – Slovenský snem odobruje deportácie Židov z územia Slovenska zákonom č. 68/1942. Tie sa však začali už 25. marca 1942 do Osvienčimu a Majdaneku. Vojnový štát platil za každého deportovaného 500 ríšskych mariek.

26. máj 1941 – Začal fungovať prvý pracovný útvar pre Rómov v Očovej.

26. máj 1945 – Povstalecká politická reprezentácia Slovenska združená v SNR prijala uznesenie, ktoré zakotvovalo princípy federatívneho usporiadania štátu, ale už Prvá pražská dohoda medzi centrálnou vládou a SNR z 2. júla 1945 federalizmus odmietla a neakceptovala ani ďalšie významné časti spomínaného uznesenia SNR. Naopak posilnila právomoci ústredných štátnych orgánov a osobitne prezidenta republiky. Dohoda síce deklarovala uznanie Slovenskej národnej rady ako predstaviteľky slovenského národa a nositeľky štátnej moci na Slovensku, ale zároveň praktickými ustanoveniami podriadovala SNR centru.

27. máj 1942 – Slovák Jozef Gabčík a Moravan Jan Kubiš uskutočňujú atentát na R. Heydricha (na následky zranení zomrel 4. júna). V protektoráte je nastolené stanné právo. 18. júna sú parašutisti z operácie Antropoid kvôli zrade Čecha K. Čurdu zlikvidovaní.

28. máj 1943 – V Martine uzavreli čs.-sovietsku dohodu o materiálnom zabezpečení 1. čs. samostatnej brigády v ZSSR z prostriedkov Sovietskeho zväzu.

29. máj 1944 – Skončil sa presun čs. samostatnej obrnenej brigády do južného Škótska.

29. máj 1944 – V Bratislave sa konala schôdzka ilegálnej SNR, na ktorej sa hovorilo o príprave vojenského vystúpenia proti bábkovej vláde a fašistickému Nemecku a o vyslaní delegácie do Moskvy.

29. máj 1945 – Čs. samostatná obrnená brigáda po návrate domov po sedemmesačnom bojovom nasadení pri severofrancúzskom prístave Dunkerque vykonala slávnostnú vojenskú prehliadku v Prahe.

30. máj 1944 – Ludový komisár obrany ZSSR vydal povolenie sfomovať čs. letecký stíhací pluk v ZSSR.

30. máj 1966 – X. zjazd SZPB odmieta všetky útoky na pamiatku SNP, na povstaleckých vojakov a partizánov.

31. máj 1941 – 11. čs. peší prápor – Východný sa z Egypta presúva do tábora v Západnej púšti a do 24. júna chráni poľné letiská.

1. jún 1940 – Podpis čs.-francúzskej dohody o zriadení samostatného čs. letectva vo Francúzsku.

1. jún 1940 – Vládne nariadenie č. 113 o židovských podnikoch, ktoré obmedzovalo hospodárske práva Židov.

2. jún 1943 – Poľný súd zaisťovacej divízie vyniesol rozsudok, ktorým boli stotník pechoty Ján Nálepka, nadporučík Imrich Lysák-Jacko a poručík v zálohe Michal Petro, ktorí s ním prebehli na stranu nepriateľa, odsúdení okrem prepustenia z hodnosti, straty medailí a vyznamenaní, na trest smrti povrazom.

2. jún 1944 – V Martine rokujú predstavitelia partizánov s členmi vojenského ústredia o dodávke zbraní pre partizánov.

3. jún 1934 – Vláda ČSR sa oficiálne prihlásila k francúzsko-sovietskemu návrhu východného paktu zaisťujúceho kolektívnu bezpečnosť.

3. jún 1940 – Čs. pešia divízia vo Francúzsku mala 11 400 príslušníkov, z toho 5 107 bolo Slovákov.

3. jún 1944 – 128. samostatná stíhacia peruť je preformovaná na 1. čs. stíhací letecký pluk v ZSSR. Mal dve perute a každá dve letky.

5. jún 1942 – Partizánska skupina v Malých Karpatoch bola premenovaná na partizánsku skupinu Janka Kráľa.